

MAGYAR I

Itá in numerar conform
No. 29590/939.

HUNGARIA
Extern

T. Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 151.

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:

DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:

DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Mit tartalmaz a legújabb amnesztia rendelet?

Bucuresti. Saját tud. Amint már röviden jelentettük, Ófelsége törvényrendeletet írt alá az 1938 április 15-én a Hivatalos Lap 88. számában közzétett, az államrend megvédéséről szóló törvényben s a Károly király büntetőtörvénykönyvben foglalt egyes bűntettek amnesztiajéről. Az amnesztia törvény a következő:

1. szakasz. Azok a politikai jellegű bűntettek, amelyeket a Hivatalos Lap 1938 április 15-iki 88. számában megjelent, az államrend megvédéséről szóló törvény 6., 7., 9., 10., 14. és 15. szakaszai írnak elő és büntetnek, valamint a II. Károly király büntető törvénykönyv 323., 324. és 329. szakaszaiba ütköző cselekedetek, akár nyomozási, akár vizsgálati vagy ítélelhatalmi állapotban vannak, amnesztia alá esnek.

2. szakasz. Az előbbi szakaszban megjelölt bűntények politikai jellegét az ügyiratokban levő ügydarabok alapján állapítják meg.

3. szakasz. Jelen törvény a Hivatalos Lapban való közzétevése alkalmával azonnal érvénybe lép.

4. szakasz. Minden, a jelen törvénnyel ellentétes rendelkezés érvénytelen.

1940 április 25.

CAROL.

A törvényrendeletet aláírta még *Tatarescu* miniszterelnök és *Ghelmegeanu* belügyminiszter.

A királyi amnesztia-rendelet megokolása a következő:

Az idők teljes belső egységet kívánnak, az ország minden fiának tökéletes összhangja által. Az ország kormánya, ennek a szükségletnek a mély megértésével, megette a kezdeményezést a belső békítőmunka megvalósítására. Meghallgatva mindenki szavát és mindenki gondjait, a kormány sorozatos könnyítő intézkedést tett azok számára, akik tetteikkel és szándékaikkal a társadalmi renddel és a köznyugalommal ellentétes állásfoglalást juttattak kifejezésre. A magukbaszállítás, valamint az Ófelsége, a király és az államunk jelenlegi rendje iránti ismételt hűségnyilatkozatok, melyek a cselekedetek sorozatában jutottak kifejezésre és nyertek megerősítést, arra készítették a kormányt, hogy elkészítse a jelen tervezetet, az államrend védelméről szóló 1938 április 15-iki

törvény 6., 7., 9., 10., 14., 15., 24., 25. és 28. szakaszában, valamint a II. Károly király büntetőtörvénykönyv 323., 324. és 325. szakaszaiban megjelölt bűncselekmények amnesztiajéről.

Az északi háború kiterjedésének lehetőségei

Londonban és Párizsban arról írnak a lapok, hogy rövidesen Svédország is belesodródik a háborúba. A svéd kormány folytatja hadi felkészülését. A norvég hadsereg parancsnoksága hadiparancsban ismeri el csapatai visszavonulását

Londonból jelentik: A légügyminisztérium jelentése szerint az angol repülőgépek az oslói fjordban rajtaütést hajtottak végre. Stavangertől északnyugatra négy nagy hajót támadtak meg. A Stavanger-i támaszpont légi bombázása során tüzvész támadt. A légi erő és tüzérség hét német repülőgépet lőtt le. Öt angol repülőgép eltűnt, több küzdelemben vetett vadászrepülőgép megrongálódott.

Két angol repülőgép szombatra virradó éjszaka látogatást tett a dániai anlbergi repülőtér felett. Német fényszórók felfedezték a gépeket és a légvédelmi tüzérség működésbe kezdett, mielőtt az angolok bombáikat ledobhatták volna. Az egyik angol gépet lelőtték, a másik visszatért kiindulási helyére.

Német helyzetjelentés.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti péntek este:

A német légi haderő ismételten beavatkozott a szárazföldi küzdelemben és megtámadott gépesített menetoszlopokat. Az ellenséges járműveket a bombák szétrombolták és ezzel továbbhaladásukat megakadályozták. A német harci repülőgépek vállalkozása alkalmából erős léghátrító tevékenység volt tapasztalható. 11 angol repülőgépet részben találatlalt, részben gyújtóbombával szétromboltak. A német repülőgépek által megtámadott ellenséges hajókat, amikor befutottak az Andalsnes-

Ezek a bűncselekmények: törvénytelenül tett eskük, félkatonai alakulatokban való részvétel, politikai propaganda-manifesztációk céljából röpiratok kinyomtatása, vagy terjesztése, titkos egyesületek alakítása, politikai eszmék terjesztésére, közlistviselők, egyetemi hallgatók és középiskolai diákok részvétele politikai manifesztációkban, vagy akciókban, anyagi eszközök gyűjtése a törvénytelen ténykedés folytatására, a hatóság által keresettek, vagy az államrend védelméről szóló törvény alapján elítéltek rejtegetése, bűjtogatások, izgatások és más, a közrend elleni vétségek. A meglévő törvények érvényben maradnak.

fjordba, meglepték. A hajókon főleg hadianyag és lőszerutánpótlás volt.

A 4800 tonnás Gree angol motoros hajó skánára futott. Legénysége megmenekült.

Naponta háromezer embert szállítanak át a németek Norvégiába.

Stockholmból jelentik: Stockholmi hírek szerint a németek naponta háromezer embert szállítanak Norvégiába a dániai támaszpontokról. Ezeket a csapatokat részben repülőgépen, részben tengeri úton szállítják, főleg Oslóba. Híre jár, hogy a németek különleges kis hajókat használnak ezekre a szállításokra.

Tizenöt fokos hidegben folynak a hadműveletek.

Párizsból jelentik: A Havas iroda jelentése szerint Északon és Közép-Norvégiában a kedvezőtlen időjárás meglehetősen gátolja a hadműveleteket. Az északi körzetben a hőmérséklet mínusz 15 fokot mutat. Trondhjem körzetében két nap óta hóvihar dühög s a lejtőket többméteres hó borítja. A *Matin* jelentése szerint Narvikban és környékén gurilla harcok folynak. Trondhjem környékén, Stenkjártól északra a németek megerősített állásokban várják a szövetségesek támadását. A *Paris Midi* szerint a szövetségesek hadműveleteinek középpontja most Stören.

Hadiparancs a norvég erők visszavonulásáról.

Helsinkiből jelentik: Finn lapjelentések szerint a norvég hadsereg főparancsnoka a következő hadiparancsot adta ki:

— Tegyetek meg mindent, ami módotokban van, hogy megállítsátok az ellenséget. Gyakran kénytelenek voltatok visszavonulni és elhagyni hajlékotokat s ez kedvezőtlenül befolyásolja a bátorságot, de ennek az a célja, hogy időt nyerjünk. Becsülettel teljesítettétek kötelességeketek és ezt köszönöm nektek. Most már befejeződött ez a visszavonulási mozdulat és most már újból buzdítalak benneteket: álljatok ellen keményen és akkor győzni fogunk.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon)

Az olasz-francia kapcsolatok alakulása

A francia miniszterelnök eszmecserét ajánlott Róma és Párizs között

Párizsból jelentik: A *Temps* című felhatalmas francia lap a francia-olasz viszonyról foglalkozva megállapítja, hogy *Reynaud* eszmecserét ajánlott Párizs és Róma között. A lap szerint kívánatos volna pontosan körvonalazni Franciaországnak Olaszországhoz való viszo-

nyát. A Földközi-tengeren az érdekeket összhangba lehet hozni. Franciaország mindig azt tartotta, hogy a latin tenger mentén a jó egyetértés a biztonságon és a földközi-tengeri hatalmak életérdekeinek tiszteletbentartásán alapulhat.

GAZDATÁRSADALMUNK ÜNNEPE

A tapasztalat azt mutatja, hogy a társadalmi alakulások, alapos erőteljes és eredményes szervezkedések lassu ütemben, fokozatos terjeszkedéssel szoktak megvalósulni. Ezért meglepő, hogy amikor a mindössze négy esztendő multra visszatekintő Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület igazgató választmányának közgyűlési jelentését olvassuk s a tagállomány létszámát vizsgáljuk azt látjuk, hogy az EMGE tagjainak száma több mint tizennyolcezer, míg a gazdaköri fiókok építő munkáját támogató gazdák száma több mint huszonhatezerre tehető; egybevetve ma négy esztendővel a szervezés megindulása után, negyvenötézerrel több erdélyi magyar gazda áll az EMGE kibontott zászlaja alatt. Hatalmas szám ez s amikor a meglepő gyors tagszaporulatot tekintjük lehetetlen arra nem gondolnunk, hogy ennek a szervnek már réggen kisebbségi életünk hosszú esztendőivel ezelőtt szükségét érezte Erdély magyar gazdatársadalmának. Nehéz esztendőkön keresztül támogató, buzdító, nevelő és bátorító szót, öntudatot, kézszerítést vártak az erdélyi magyar gazdatömegek — s esztendőkön át pásztorok állottak nyáj nélkül s nyájuk állottak pásztorok nélkül. És amikor a szomjas várakozás, a tépő bizonytalanság sötétségében felhangzott az EMGE toborzó tárogatószava, magyar gadáink — legnagyobb részben kisgazdák — rövid idő alatt legyőzték bizalmatlanságukat s végeláthatatlan sorokban megindultak a kibontott zászló alá.

Ez esztendő történelmünk esztendője oltotta bele gazdáink vérébe s lelkébe a gyanakvást és a bizalmatlanságot s hogy az EMGE megalakulásakor pillanatok alatt szerteoszlott ez a tudatalatti érzés, csak annak tulajdonítható, hogy a tárogatózó nem volt hamis: a föld fiának hangján zengett el toborzóját. A kenveret, életet és jövődőt jelentő édes erdélyi anyaföld szava bűgött, a toborzó tárogatóból. S a magyar gazda megértette a hívószót. Megértette és sietett beállni abba a táborba, ahol ma negyvenötézer gazda dolgozik karöltve, negyvenötézer izmos kéz kulcsolódik egymáshoz s negyvenötézer szempár fordul ugyanazzal a fohással a Mindenhatóhoz.

Közgyűlést tart az EMGE s amikor a közgyűlési jelentést olvassuk jóleső melegség járja át szívünket. Négy esztendő alatt gazdakörök alakultak Erdély szerte községeinkben és falvainkban, ahol — kitűnő vezető egyéniségek irányítása és támogatása mellett — nemcsak elméleti sikon, hanem gyakorlati alapon is folyik a mezőgazdasági élet célszerűsítésére, fölvirágztatására irányuló munka. Ezt a célt szolgálja az EMGE hivatalos lapja a 20 ezer példányban megjelenő Erdélyi Gazda is s — hetenkint megjelenő hasábjain — hirdeti és igazolja, dokumentálja gazdasági haladásunkat, szerveztségünket. Ezt a célt szolgálják a jogi felvilágosítók, a kisállattenyésztést propagáló füzetek, a tartalmas naptárak, a gazdasági tanfolyamok, a női háztartási tanfolyamok, ezt a célt szolgálja a falusi tanítók, papok gazdasági továbbképzése, a gyógynövény termesztési és gyűjtési szakosztály, a szőlészeti és borászati, gyümölcsészeti, háziipari számviteli, valamint az irodalmi szakosztály munkája. A gazdanapok, a vetőmag akció, a tanulmányi kirándulások, az állattenyésztés föllendítésére irányuló mozgalom, a vetőmagkiállítások, mind-mind mezőgazdasági életünk jobbátételét, okserősítését szorgalmazzák.

Szervezettebb gazdálkodás nélkül, fejlődő, virágzó gazdasági kultúra nélkül anyagi jólét még viszonylagosan sem képzelhető el. S a rendezetlen viszonyokat nemcsak mi magunk, hanem kisebbségi egységünk, nemzeti létünk is megsínylené, hiszen egyházi, kulturális és társadalmi életünknek is gazdasági megszervezettségünk ad alapvető fundamentumot.

Nagy és fáradságos, verejtéket sajtoló, de aulhatatlanul szükséges munka az, amit az EMGE végez ma Erdélyben, de nem lehet rámondani, hogy háládatlan munka volna, hiszen az elmúlt négy esztendő eredményénél szebb jutalmat sohasem kaphatnak azok, akik önzetlenül s bátor kitartással vezették és vezetik az EMGE gazdáinak szervezését és irányítását.

S elég jutalom az, amit a számok beszélnek: négy esztendő óta, ott, ahol nem hullott terméketlenül sziklás talajra az EMGE magvetése, gazdagabb az aratás, teltebbek a csűrök, a pincék; ott keményebbek az izmok s öntudatosabbak, bátrabbak, viharállóbbak a lelkek, — azért mert negyvenötézer erdélyi magyar gazda egyetlen embernek,

egyetlen szívnek tudja, érzi és vallja magát...

S éppen ezért azt a napot, amelyen évi számadását tartja a negyvenötézer tagot számláló gazdasági egyesületünk, méltán lehet az erdélyi magyar gazdatársadalom ünnepnapjának tekinteni.

Marjalaky Tibor.

Személyesen tüntette ki Magyarország kormányzója a jugoszláv ipari minisztert

Budapestről jelentik: A kormányzó a csütörtöki kihallgatás alkalmával személyesen nyújtotta át *Andres* jugoszláv ipari- és kereskedelmi miniszternek a Magyar Érdemrend nagykeresztjét.

DORIAN

HUSVET SZENZACIOJA!

A filmgyártás diádala. A legmegrázóbb erejű film, telve izgalmaival.

Az indián brigád

Főszerepben: JOHN WAYNE és CLAIRE TREVOR

Az »Eszaknyugati Atjáró« című világhírű regény egyik legizgalmasabb részének filmváltozata. Izgalmasabb mint a »41-es Brigád«. — Aktuális híradók.

Ribbentrop ünnepélyes beszéde Németország további hadicéljairól

Berlin. Saját tud. Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter szombat délután fél 3 órakor az új kancellári palota márványtermében nyilatkozatot tesz, amelyben Németország további háborus útját jelöli meg. A nyilatkozat egészen ünnepélyes keretek között, a berlini diplomáciai kar, az itt akreditált külföldi sajtó névszerint meghívott képviselői előtt

hangzik el. A külföldi újságírókat — akiket kértek, hogy sötét ruhában jelenjenek meg, — előzetesen *Dietrich* birodalmi sajtófőnök fogadja a propagandaminisztérium színháztermében, ahol előzetesen ismerteti a birodalmi külügyminiszter nagyhorderejűnek ígérkező nyilatkozatát. A külföldi sajtó képviselői azután testületileg vonulnak át a kancellári palotába.

Rómában fontos eseménynek tartják Ribbentrop nyilatkozatát

Rómából jelentik: Az olasz fővárosban nagy figyelmet keltett az a hír, hogy Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter a kora délutáni órákban fontos politikai nyilatkozatot tesz a diplomáciai testület tagjai előtt. Az olasz

lapok nem közölnek részletesebb feltevéseket a nyilatkozattal kapcsolatban, de hangoztatják, hogy minden bizonnyal nagyfontosságú eseményről van szó.

Május elseje

Irta: Tóth László (Budapest)

Reggeli hét óra és a fiatalember az új gyöngyszürke ruhában, karján a kurta sárga felöltővel, galambszínű keménykalapban végigmustrálja a Gizella-téri fiakkereket. A harmadik, felfűjt gumibronccsal ékeskedő, könnyű fekete hintó a sötét-kék posztóhuzattal végre megtetszett. Két almászürke volt eléje fogva, a lovak csillékén sárgaszínű bokavédő, a bakon vörösképző, vastaghajszű zömök kocsis, aki tarkán kockás kabátot és pepita nadrágot viselt. A fiatalember beült és foghegyről odavetette:

— *A ligeti Gerbeaudhoz!* — kényelmesen elhelyezkedett és a vidékről felkerült pesti urak módjára a fejét balra lógatta, hogy figyelhesse a lovak járását.

Az Andrássy-út sarkán megállította a kocsi és a virágáros asszonynál vett három ibolyabokrétát. Ezeket a néni aranyszállal kötötte össze s egy furesa plépipából vízharatot permetezett rájuk. A fiatalember hanyagul ledobta maga mellé az ibolyákat s a kocsi gördült vele — végig a zöldbeborult Andrássy-úton, amelynek faburkolatán pompán dobogtak az almászürkek patái. A kocsi könnyen, édesen ringott, szinte úszott a májusi verőfényben. Mire a Köröndhöz ért, a liget felől már jött befelé a vurstli vidám éjszakai közönségének végső maradéka, óriási színes léggömbökkel, tarka-barka papírrózsákkal, japáni legyezőkkel s mindenféle visító és harsogó fújoszerszámmal. Vigan integettek az elegáns gumirádlér utasának, aki kedves mosolygással, könnyű kézlegyintéssel viszonzta a „nép gyermekének” jökdéví üdvözléteit. A kocsi a Mücsarnoknál befordult a Stefánia-útra,

ahol csitri lányok és piszkos utcagyerekek kínálták a gyöngyvirágot. Nagy söröskocsi állt a Kollegerszky-kioszk előtt, amelynek kertje tele volt közönséggel. Helyesebben szólva, tele volt ismerősökkel: a pesti középosztállyal.

A söröskocsi lovai nyakában nyíló orgonaágak, zöld lombok pompáztak, magát a kocsi is telerakták zöld lombdiszítéssel.

A fiatalember a kioszk előtt háromszor vagy négyszer megbillentette a szürke kalapot, anélkül, hogy tudta volna, kinek köszön, mert biztos volt benne, hogy valaki ügyis felfogja a sok ismerős asszony és lány közül.

De ő maga a Gerbeaudba ment, ahol a budapesti társaság „krémje” reggelizett május elsején. A mindig és örökké szép kegyelmesasszony, a jótékonyágáról ismert grófnő, azután a híres bácskai nábob a maga nagy társaságával, a kopaszfejű, de déleceg híres gavallér, akit a fiatalok már akkor Gyuri bácsinak hívtak, mindig a legismertebb és legünnepeltebb művésznővel ült a terrasz közepén. Körülöttük az egész pesti társaság. Az asztalok körül, mint valami főudvarmester, összes halántékú, elegáns borotvált úr járt-kelt, minden asszonynak mondott egy bókot, minden kislánynak valami biztatást, minden fiatalember számára egy vállveregetése: Isti, a híres nagy bálrendező... Aki már napok óta szervezte a délutáni hajókirándulást — a maga fiatal vezérkarával, az Angliából nemrég hazatért földművelésügyi segédtkárral (ma bankigazgató), a bridge-művészetéről már akkor híres Gyurkával, az ismert bálrendezővel, meg a Széchenyi-bál elnökével, a mindig elegáns és mindig kedves Aladárral.

A pincérek hozták a gyönyörű haboskávákat és a még gyönyörűbb habos csokoládékat. A könnyű briósokat és fosziós kávékat, amelyeket a hölgyek olyan vidáman ettek, mintha fogalmuk se-

A háborús francia bizottság ülésese

Párizsból jelentik: Péntek délután Párizsban Lebrun elnökletével összeült a háborús bizottság.

Fizetési nehézségek Dánia és Svájc között

Bernből jelentik: A svájci távirati iroda jelentü: A Dániából Svájcba irányuló fizetési forgalomban a dán devizaintézkedések következtében jelentékeny zavarok következtek be. A svájci szövetségi tanács kénytelen volt elrendelni, hogy a Dániával szemben fennálló svájci tartozásokat fizessék be a svájci nemzeti bankhoz. Hangoztatják, hogy csak ideiglenes intézkedésről van szó.

Nem fogadta el a király a belga kormány lemondását

Pierlot miniszterelnök munkatársaival együtt továbbra is helyén marad

Brüsszélből jelentik: Lipót belga király határozott kívánságára a Pierlot-kormány elhatározta, hogy visszavonja lemondását.

Brüsszélben közzétették a királynak a miniszterelnökhöz intézett levelet, mely így szól: „ — A jelen pillanatban, amikor hadseregünk a határokon áll éber őrségben és a nemzetközi helyzet minden belgának kötelességévé teszi az egység minél szorosabbá tételét, az idő nem alkalmas belpolitikai okok miatti kormányváltásra. Az ország magasabb érdekei ellen cselekedném, ha elfogadnám a lemondását. A szenátus nem régen erősítette meg szövetségével, hogy külpolitikánkat csaknem az egész nemzet helyesli.

volna a fogyókúráról, amint hogy akkoriban nem is volt róla fogalmuk. A hölgyek ruhái között a kék és szürke angol kosztümök uralkodtak, de volt néhány világos, vagy szelíden tarka egybeszabott francia toalett is, de ezt csak azok hordták, akik magánfogaton, gumirúderen, vagy — ami nagy szó volt — autón érkeztek oda. Ámbar május elsején nem is volt illendő autón végigmenni a Stefánia-úton, amely különösen ezen a napon meg a béke éveiben is a koszikkorónak volt fenntartva.

A terrazon hitelen mozgás támadt, Fedák Zsazsa érkezett meg hatalmas törzskarával, közte a színházi habitűk, örök vezérkari főnökével, a déleleg Nándival. Az egyik asztalnál a finom muzsikákat költő és gyilkos mondásokat kitaláló zeneszerző, a kedves kis Lojzi rögtön tett is egy csipős megjegyzést s mert sokan nevettek rajta, fűrgen körbejárt vele, hogy minél előbb a primadonna fülebe jusson. Ő tudniillik még mindig az ellenpárt vezére volt.

A reggelizés és a terefero eltartott vagy fél-űzig. Akkor a társaság legnagyobb része felkerekedett és elindult a Hermína-út irányában. A híres zalai főispán villája felé mentek, ahol minden május elsején csodálatosan szép garden-party várta az előkelő budapesti társaságot. Illetőleg főképpen az ifjúságot. A fiatalok népszerű és kedves Béla bácsija és Zseni nénije viruló rózsafák, hímes virágtáblák között fogadták a társaság virágszárait, a híres magyar ebédlőben pedig roskadásig rakott asztalok a gourmandokat és az idősebb nemzedéket. Ez volt Budapestnek talán legkedvesebb vendéglátó háza, ahová meghívót kapni egyet jelentett a társaságba való befogadással.

Délfelé azután a Vurstliba vonultak innen is, meg a Kollegerskyből is, meg a Vajda-Hunyaddal szemben lévő Weingrubertől, meg a Wampeticstől az előkelő népek és ellepték a ringliszileket, az

Alkalmom olcsó szövetvásárlásra

Legnagyobb választék, csak jó minőség

DEUTSCH POSZTÓÁRUHÁZ

Oradea, Str. Avram Iancu 4 sz.

„ELECTA“ szövetek egyedüli lerakata

A szövetségesek sajtója a Svédország elleni háborúról

— Tudósításunk folytatása az első oldalról —

Párizsból jelentik: A szövetségesek sajtójában nap, mint nap cikkek jelennek meg arról, hogy Svédország is rövidesen belesodródik a háborúba. A lapok olyan értesítéseket közölnek, hogy német részről erős készülődések folynak, amelyeknek céljuk a Svédország elleni háborús tevékenység megindítása volna.

A péntek reggeli francia lapok is a skandináviai helyzettel és Svédországnak a viszályba való belesodródása lehetőségével foglalkoznak. A *Matin* azt írja, hogy ha Svédországot megtámadják, a válasz a szövetségesek részéről azonnali lesz. *Leon Blum* a *Populaire*-ben azt hangoztatja, hogy a svédek minden emberileg lehető megtek a háboru kikerülésére, de el vannak határozva arra is, hogy vállalnak egy esetleg reájuk kényszerített harcot. Az *Excelsior* szerint Németország most idegháborút folytat Svédország ellen.

A londoni sajtó szintén a Svédország elleni háboru lehetőségével foglalkozik. Az angol lapok felteszik a kérdést, hogy a Balti-tengeri német kikötőkben megfigyelt katonai tevékenység vajjon a Svédország elleni támadás előjátéka-e, vagy pedig pillanatnyilag csak az Aaland szigetek megszállásáról van szó. A *News Chronicle* azt írja, hogy noha az Aaland szigetek elleni támadás Moszkvában nyugtalanságot okozhat, mégis úgy látszik, hogy Oroszország gyakorlati okokból csak rosszalása kifejezésére fog szorítkozni.

Ezekkel a hírekkel szemben a német sajtóban semmi nyoma sincs annak, mintha bármiféle új hadi kezdeményezés volna előkészületben. Német körökben utálnak arra, hogy a német hadsereg eddig cselekvőleg még mindig csak olyankor lépett közbe, amikor más oldalról súlyosan veszélyeztetették a birodalom érdekeit.

Svédországban bizonyos nyugtalanság érezhető. Az ország háborus megleptések elleni felkészülése tovább folyik.

Svédország hadihajókat vásárolt.

Stockholmból jelentik: Amint a svéd kormány hivatalosan közli, hogy négy torpedórombolót vásárolt Olaszországban. Ezek a hadihajók már utban vannak a svéd vizek felé.

Anglia biztosítékai Svédország számára.

Londonból jelentik: Az egyik angol laphan megjelent azzal a hírrel kapcsolatban, hogy a szövetségesek biztosítékot nyújtottak Svédországnak, hogy német támadás esetén azonnal segítségére sietnek, mértékadó körökből kijelentették a Reuter ügynökségnek, miszerint magától értetődő, hogy Anglia és Franciaország számára minden újabb német támadás alkalmul szolgál az azonnali beavatkozásra. Ugyanakkor azonban nem következik szükségszerűen ebből a tényből az, hogy Svédországnak formáliszerinti biztosítékot nyújtottak ebben az irányban.

Husz német hadihajó és száz repülőgép a Kattegat tengerszorosban.

Stockholmból jelentik: Svéd halászok, akik a Kattegatban jártak, elmondják, hogy ott husz német hadihajót figyeltek meg, amelyek aknakutató tevékenységet fejtettek ki. A hadihajók felett kis magasságban száz német repülőgép cirkált.

Terbowen birodalmi biztos kiáltvány.

Osloból jelentik: A norvég sajtó közli *Terbowen* birodalmi biztos kiáltványát, mely a többi között ezeket mondja:

— A Vezér parancsára birodalmi biztos minőségben a norvég területek megszállásának tartamára átvettem polgári vonatkozásban az igazgatási jogok gyakorlását. Főfeladatommak tekintem a nyugalom, a biztonság és a rend fenntartását, valamint azt, hogy megteremtsem az összes előfeltételeket a katonai szükségletek számára olyan országban, ahol a birodalmi kormány akarata ellenére sajnálatos módon még harcok folynak. Mindennek azonban előfeltétele, hogy a lakosság megértéssel fogadja és kövesse intézkedéseinket. A norvég közigazgatási hatóságok hajlandók az együttműködésre, megmaradnak hivatalaikban és szolgálataikat úgy látják el, mint eddig.

Maximálták a cipőárakat

Bukarestből jelentik hivatalosan: A nemzetgazdasági minisztérium megállapította, hogy a cipők árát a husvétii ünnepek előtt rendkívül megdrágították, ezért a „Dermata”, „Mociornita”, „Filt”, „Carmen” nagyüzemek által gyártott, valamint a kisebb üzemekben és a rendelésre készült cipők árát hivatalosan megállapította. A kereskedők kötelesek kifüggeszteni az árakat.

Angol parkot, a céllövöldéket, a potozóbabusokat és a gyorsfényképezőket. Felejthetetlenül gyönyörű csoportképek készültek itt, amelyeket még ma sem lehet nevetés nélkül megnézni. Milyen kedvesek, rendezek és kövérek a hölgyek, milyen elegánsan pocakosak az urak. milyen édesen egyszerűek a kisleányok és milyen maflán felszegek a fiatal emberek ezeken az elszárgult képeken.

Aki kimulatta magát a Vurstliban, az visszament sörözni a Wampeticbe, vagy a Weingruberbe, ahol azután rántottésirkét rendelt fejessalátával, vagy friss libát.

De sietni kellett, mert délután volt a nagy hajókirándulás, amelyet a Nyári Klub rendezett, az a különös kis ifjúsági kaszinó, amely a Ritz terraszán székelt az utolsó békeévekben és a tango és a bridzs nemes kultuszának szentelte magát.

A társaság többi része azonban este elszéledt a budai kocsmákba, vagy a Margitszigetre, ahol az alsó vendéglőben rendszeren ezen a napon volt a Jurista Majális, amelyet későbbi miniszterek, házelnökök, államtitkárok, képviselők és főszerkesztők rendeztek ifjúj hévvel és Radics Béla muzsikájával.

A sziget délelőtt és délután is gyerekekkel volt tele.

Másnap az újságban néha olvasni lehetett, hogy a szocialisták tüntettek a Thököly-úton, sőt egy részük a Körúton is handabandázott, de különben a fölvonulás rendben ment végig, csak néha fejbe-kölnöztettek egy-egy jogászgyereket valami anyacsavarral, vagy furkósbottal (egyszer e sorok íróját is), mert hát azok valami ellentüntetésfélét rendeztek.

Az alanyi költők versei kivirultak az újságokban és hetilapokban és beköszöntött a május s a májussal a legszebb évszak: az akácvirágzás, az édes muzikaszó és — a szomorkás szerelem.

MAKAGS FEJFÁJÁS ELLEN: BERETVÁS pasztilla!

Hogyan hiúsította meg a brit „Intelligence Service” egyik ügyes kémje az írek felkelését a világháború alatt?

Írta: Nyiry László

A világháború harmadik évében történt! A wilhelmshafeni német haditengerészeti parancsnokság portása izgatottan telefonált egy villanyszerelőért, mert az épületben világítási zavarok mutatkoztak. A kapu alá belépő E. sorhajóhadnagy így szólította meg a portást:

— No, Heinrich! Mi lesz mostan? Fontos értekezletre gyűltünk össze. Este félhét óra és nincsen világítás!

— Semmi baj, hadnagy úr! Már intézkedtem.

„En szerelő vagyok, pillanatok alatt rendbehozok mindent”

Amikor a fiatal tengeresztiszt, az admirális adjutána a portás kíséretében eltűnt az emeleti feljáró boltíve alatt, egy fiatal tengerészkatona jött le a lépcsőn s pár percnyi várakozás után egy mesterembernek látszó és a kapubejárat felé közelítő embert szólított meg:

— Nemde ön a villanyszerelő? Már el is mehet kérem, mert házilag hozzuk rendbe a hibát.

Ezután pár másodpercig még a távozó szerelő után nézett, mintha csak bizonyos akart volna

lenni afelől, hogy eltávozott, aztán sarkonfordult s egyenesen az I. emelet 14-es szobájába nyitott be, ahol a sorhajóhadnagy még mindig a portással beszélgetett.

— Sorhajóhadnagy úr, alázatosan jelentem, — kezdte jelentését a német katona, — én szerelő vagyok, pillanatok alatt rendbehozok mindent. Az idegen embert elküldtem.

— Hát, jól van, fiam! Csak gyorsan, legalább nem kell indiszkréciótól tartanunk. Neved? Beosztásod?

Erich Schmiedt, a második tüzérszázadtól.

Ezzel a fiatal katona magára maradt és szerzőmával hamar eltűntette a rövidzárlatot. A világítás újból zavartalanul működött. A katonaszerelő letörölve izzadt homlokát, körülnézett a szobában, mintha keresne valamit. E percben kintől, a folyosóról, távoli lépések zaja ütötte meg a fülét. Egy pillanatig tétovázva tekintett újból körül, majd egy hirtelen mozdulattal elbujt a terem egyik sarkában felállított és oktatás céljából túlmeretezett úgynevezett „szemléltető torpedócső” belső üregében. Alig helyezkedett ott el, óvatosan behuzta maga mögött a külső fedőlemezt.

Utak indul Írországba egy hajórakomány fegyver

E napon és ugyanebben az órában egy kis aknarakóhajó futott be a kikötőbe, amelyek számaforján a következő parancs volt olvasható:

— Spindler kapitány, a „Polarstern” parancsnoka azonnal jelentkezzék a tengerészeti parancsnokságon.

Spindler egy rövid félóra alatt a parancsnoksági épület I. emeleti 14-es szobájában állott.

— Kapitány úr, egy titkos és életbevágóan fontos feladat előtt áll! Állítson össze egy harminc főből álló külőrtményt. Egy hajórakomány fegyvert és lőszert kell elszállítania a legnagyobb titokban az írek részére, Tralee brit kikötőbe. Átvevő lord Casement, az ír főúr, aki egy nappal előbb érkezett oda. Az értekezlet ezzel véget ért s a tiszték sora elhagyták a szobát. Schmiedt tengerészkatona éjfél tájban kibujt rejtékhelyéről és egy merész ugrással eltűnt az udvaron levő puha virágágyak között, majd elhagyta a laktanyát.

A hamburgi arzenálban, Spindler kapitány felügyelete mellett, a legnagyobb titokban szerelték fel a „Libau” nevű hajót különleges utjára. A Libau kereskedelmi lobogó alatt hagyta el a kikötőt és az Elbén Lübeckbe indult, hogy készleteit ott még kiegészítse.

Lübeckben a hajó és a matrózok „átalakítási folyamaton mentek át. A készen álló ládákban a norvég hajóársaság matróz és tiszti egyenruhái kerültek elő, mely alkalommal a legapróbb részletekre is vigyáztak. Még a gombok is egy krisztianiai szabó nevét viselték. A legénységnek nem volt szabad borotválkoznia, hogy olyan torzonborz szakálluk nőjön, amelyet a kereskedelmi hajók vén medvéi hordanak. A „Libau” gőzös neve ezennel „Aud” lesz.

Ebbe a norvég teherhajóba berakták a munióit, melynek ládái „konzervek Nápoly és Génua számára” felírást viseltek. Számítottak azonban arra az eshetőségre is, hogy a hajót esetleg elfog-

ják. Ebben az esetben fel kell robbantani az „Aud”-ot, nehogy értékes rakománya az angolok kezére jusson. Ha a kapitány ezt mondja a szócsőbe: „a parancsnok hivatja a gépész”, akkor ez azt jelenti odalent, hogy minden kész a robban-

Nincs menekvés!

A szerencsétlen lord Casement végleg elmaradt a randevuról. Nem is jöhetett! Alighogy kitétte a lábát a traleei öbölben, egy angol őrző elfogta.

Spindler azonban érezte, hogy baj van. Elhátározta, hogy elhagyja a kikötőt. Már azzal a tervvel foglalkozott, hogy a fegyvereket és a lőszert használhatatlanná teszi, amikor rövid hajózás után a „Bluebell” brit cirkáló felszólítja, kövesse őt Queenstownba.

Nincs menekvés! Az angolok parancsának ugyan eleget tesz, de közben az „Aud” legénysége előkészül a vízbeugrásra.

És most hirtelen felröppen az „Aud” főárbó-cára a német hadilobogó! A „Bluebell” tüzelni

kezdi, de már későn. Az „Aud” géptelegráfja leadja a háromszoros „stopp”-jelet. A német legénység és tisztikar a tengerbe ugrik, a következő percben pedig óriási robbanás rázza meg a levegőt.

tásra”. Ha a géptelegráf háromszor leadja a „stop” jelet, ez azt jelenti: „gyújtani a lőport”.

A „norvég” gőzös átcsúszik az angol blokádon

Az „Aud” elindul Lübeckből. Elhagyja a német vizeket és északi irányban halad.

Közeledik az angol blokádon. A ködbehő kétszer is előbukkan egy-egy hatalmas angol páncélos körvonala. Az „Aud” fedélzetén nagy az izgalom. Spindler kapitány meggyújtja a helyzetjelző lámpákat, hogy minden gyanút eltértsen magáról és már adatait is meg akarja adni, de az angolnak nincs kedve ezzel a kis „norvég” gőzössel foglalkozni. Csak követi néhány mérföldnyire, aztán eltűnik a ködben. A kaland eddig veszélytelen. Ugy látszik, nem is olyan félelmetes az a „lettenetesen szigorú” angol blokádnak. Az „Aud” meg is érkezik Tralee öblébe, pontosan abban az órában, amelyben Sir Roger Casementnek is oda kellett érkeznie.

Spindler azonban hiába kémleli a szárazföldet, egyelőre nem látja az ír főurat. Az „Aud”-nak nincs rádiókészüléke és így nem foghatja fel azt a rádiógrammot, amelyet a német admirális az Északi-tengeren tartózkodó tengeralattjáróknak adott: „azonnal megkeresni a Libaut és visszatéríteni, az angolok mindent tudnak”.

„A hajó itt bujkál a környéken...”

Az „Aud” már huszonnégy órája áll a kikötőben. Casement kécedéimeskedik. Egyszerre megjelenik egy parti angol őrhajó: a Shatter II. A parancsnoka átáll az „Aud” fedélzetére. Spindler kapitány érzi, hogy ez a végső pillanat. Ha az angol meg akarja nézni a hajó belsejét, minden elveszett, mert a munició nincs már eldugva, hanem kirakásra készen áll. Spindler meghívja az angol egy pohár whiskyre kabinjába. Bemutatkozik, mint Niels Larsen, a norvég kereskedelmi hajó kapitánya, útiránya Cardiff, Génua. A beszélgetés kezd barátságosabbá válni, de Spindler még mindig nadrágzsebében szorongatja revolverét. Az angol azonban lassanként megnyugszik, elmeséli, hogy Aberdeen-ből jön, „egy hajót kell elfognia”.

— A hajó, — folytatja elbeszélését az alaposan bewiszkizett angol kapitány, — itt bujkál a környéken. Ez biztos, mert hiszen egy igen ügyes kémünk az Intelligence Service szolgálatában állva, jelen volt a német tengerészeti megbeszélésen, egy torpedócsőben kuksolva és mindent kihallgatott. De azért az mégsem valószínű, hogy az angolok blokádját egy német hajó áttörné! Ah, Lehet, hogy ez csak egy merész fantázia.

Ezzel az angol eltávozott.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik.
Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel.
(Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

Albert István:

Gyermek

a fenyveserdő alján

Mercurea-Ciuc, április hó.

A melegtűző nap megcsókolta az illatos földet: életre kapott minden állóly, melynek éltető-eleme a sugaras napfény.

Közeli kéklő fenyvesek csábitják a hosszú, nehéz, küzdelmes télben anyagilag, fizikailag, lelkiileg kimerült embert a megújuló természet ölére. Mindenki a melegnek örül és igyekszik ki a szabadba. Valamelyes nyugalmat csak az erdő, mező magánya nyújt a tülekedő, irigy, kárörvendő, erkölcsileg megbomlott embertársadalomtól távol.

A fenyveserdőben csendes szendérgésükből ébrednek a „felhőkarcoló” fenyők: a magány fái. Ébredésük emberi szemmel még alig érzékelhető. Nyújtózó halk sóhajok nesze, a fenyőfa oldalát fejszével megsebesítő „folytonossági hiány”-ok kristálytiszt, terpentínillatú vércseppjei árulják csak el, hogy él, lélegzik és vajúdik az erdő...

Az égre törő sugar fenyők között bújócskát játszik az áprilisi napsugár és júliusi meleg szikrázással ezüstös páncéllal vonja be a mélyben kanyargó völgyi patakok csillámló felszínét.

Egyszerre, a sejtelmes, titokzatos csendet beszélgetés zaja töri meg.

— Ni, itt mennyi „csalóka” van Feri!

— Hol van Péter? Ha sok van, akkor hamarabb megelnek a zsákokba.

A beszélgetés irányába lépkedünk. Két székelő gyermek hajladozik a zöldelő mohával, borna tülevelekkel sűrűn telesztott puha földszőnyeg fölé... A gyermekek alig 8—10 évesek. Sápadtak, rongyosak. Egyiknek gumibocskor, a másiknak szakadozott, talpnélküli női hócipő „fődi” a lábát... „Csalóka”-t — száraz fenyőtobozt gyűjtenek zsákokba.

— Aztán mit csináltok ezzel a sok „csalóka”-val?

— A tűzre visszük haza. Ezzel főz édesanyánk. Ha van miből. Mert nagyon szegények vagyunk. Édesapánk meghalt.

Részvételtjes szomorúság hull a szívemre. Az őszinte gyermeki szavak súlya még a mai kegyetlen, gondterhes időkben is mélyesen meghat. Különösen ennek a két kis rongyos székelő gyermeknek a szájából. És éppen a madárdalos, napsugaras fenyőerdőben.

— Aztán, nem jobb volna, ha a kis székelőkre száraz gallyakat raknátok és azt vinnétek haza? Mégis tovább tartana a tűzön.

— Nem szabad. Az „erdész” már így is megzúzott, miért tapossuk ki a fenyőcsemetéket — pedig mi nem bántjuk azokat. Azt is mondotta, hogy csak „csalóka”-t szabad „erdőlni”, mert, ha még száraz gallyat is merészelnék gyűjteni, — bészarat minket is, édesanyánkat is...

— Szigorú ember lehet az az „erdész” — vizsgálom a két kis árva legényt —, ha az emberi nyomorúságot nem a szívével, hanem fegyverrel biztosított törvényes hatáskörével méri fel. Hová valók vagytok?

— Mi, szeredaiak vagyunk s azért is zaklat az „erdész”, mert ez az erdő a szentlélekiené.

— Ismerem én jól a szentléleki közbirtokossági elnök urat és kérek a ti számotokra engedélyt tőle, hogy ilyen kis székelővel és ti ketten zavartalanul „erdőlhettek” egész évben, veszendő, száraz gallyjait, amivel nemhogy kárt, de hasznót csináltok, mert megtakarítjátok ezt az igazi kirándulohelynek számító erdőt. Mi a nevetek?

— Ferencz Feri.

— Ferencz Péter — magának szolgálatjára, és illog a remény a két értelmes gyermek nagy fekete szemében.

Na, Isten veletek, gyermekek, pár nap múlva meghajlítok az engedélyt, amit ígértem. Tőlem át is vehetitek.

Megmagyaráztam, hol lakom, felirtam a neveiket a jegyzőkönyvembe és aztán továbbmentem... Már nem volt olyan felszabadult a lelkem. Már a természet csodálatos felfrissítő ereje sem volt ha-

tással rám... Nagy társadalmi, gazdasági kérdések forrtak bennem és erős harcot vívtak a hidraféjú bürokratizmussal.

A kis Ferencz fiúk pár napon belül meg is kapták az írást. A székelő vagyont kezelő közbirtokossági elnök maga adta a pecsétes írást, hogy szabad nekik a véderdőből is hulladék, száraz gallyat „erdőlni” egész évben. A kis székelőkkel.

Vígán is hordta a korai gondokat hamar megismerő két árva gyermek kis székelőjével a száraz gallyját délutánokint, iskola után... Emeleti lakásom ablakából sokszor bátorítottam, segitettem őket. Csak hálásan és tiszteletteljesen meglengteték a kapott, gyűrött fejfödőjüket...

Aztán egyszer sirva keresett fel az édesanyjuk. Töpörödött, agyondolgozott, szegényes, de tiszta székelő asszony. Ráncok kuszáltak sápadt, koraöreg arcát: a nyomorúság, a gond, a nélkülözés messziről lerít róla.

— Jaj, nagy baj van instálom! Ezt az írást most hozta a rendőr. Azt mondja, az van benne, hogy erdőrontásért be vagyok pörölve. Édes jó Istenem, mitévő legyek? Én az erdőre már ki sem tudok menni, annyira elgyengültem, örvendek, ha valahol napszámba moshatok. Biztos, a gyermekek dolgában törvényeznek. Segítsen rajtam, hisz az úr volt az — amint a gyermekek mondják —, aki megszerelte az engedélyt. Az „erdész” azonban azt mondotta a gyermekeknek, amikor azt felmutatták: nem jó! Az erdőben csak ő az úr és senki más rajta kívül. Mondott valami olyast is, hogy az erdőben csakis ő az úr, olyanféle, mint ott a felhők között Valaki... A gyermekek szégyenlették nekem megmondani, hogy mit mondott, de annyi bizonyos, hogy a jószágos Uristen is emlegette. A gyermekek-től megkérdezte aztán a neemet, felírta egy könyvre és aztán kikergette fiaimat kis székelőkkel az erdőből... Az írást pedig sikerült Feri jümmel megmenteni, ez még most is meg van.

— Ne essék ennyire kétségbe, jóasszony! Nem

jelent ez az idéző még semmit. Egyszerű túlbuzgóságról van szó. Megjelenik a tárgyaláson, mi is ott leszünk s egész biztos, a járásbíró úrnak több szíve, megértése és lelke lesz, mint a maguk „erdész”-ének. A járásbíró úr maga fogja megmondani, hogy semmi rosszat sem követtek el a gyermekek s a jövőben is „erdőlhettek” abban a formában, ahogyan azt a közbirtokossági elnök úr megengedte.

Az élet gondjaitól meggyötört, örökké síró, rivó, magárahagyott szegény özvegyasszony kissé megnyugodott. De nem bízott az elkövetkezendő jobb fordulatban. Hiába, egész életében csak a megélhetés örökös gondja húzta, segítséget, igazságot vajmi ritkán kapott...

Néhány hét múlva meg volt a tárgyalás. Könynyű volt az ügy, a fiatal bíró szánakozó megértéssel kezelte a kérdést: az özvegyasszonyt felmentette az „erdőrontás” alól.

— Megállítom, — mondotta a bíró, — büncselekmény nem forog fenn. A két kiskorú gyermek nem követett el „erdőrontás”-t, mert a száraz gallyfaszedést, már az erdőlevegőtérületek érdekében sem tilalmazza a törvény. A két gyermek, a kapott engedély alapján, egész éven át gyakorolhatja a gallygyűjtést, természetesen ügyelve, hogy a csemetékben kárt ne tegyenek. Ebben az értelemben át is írok az erdőgondnoksághoz. Elmehetnek.

Pár napra rá, felénk kopogtatás után, belépek lakásom konyhájába Feri és Péter. Mindkettőjük karján kis füles kosár. Egyik tele friss ibolyával, mocsári gólyahírrel, zsenge fenyőhajtások között illatozó esenevész gyöngyvirággal. A másikban, vászonronggyal leköve, két kis veréb lihegett-pihegett...

A tiszta fehér konyha, meleg, fényes edények, valósággal megnémították a gyermekeket. Még köszönni is elfelejtettek. Nem szóltak semmit, csak lehajtott fejük fel-felcsapó szemsugarával éreztették, hogy nem rosszban, hanem jóban járnak.

Feri aztán megemberelte magát: egyenesen nekem nyújtotta a virágos kosarat. Péterke pedig — meglátva az én négyéves kislánykám érdeklődését — ugyancsak a markába nyomta a kosarat. Mangikám pedig hamar kioldotta a kosár fedőjét és, usdi! — a két kis veréb, néhány tődés után kiröppent a nyitott ablakon...

A rajongó, meleg, egyszerű szívű két gyermek hálája könnyeket csalt szeméinkbe... Megtelt a két kis kosár azzal, ami tőlünk is kitelhetett és ami nekik hiányzott...

Ugyanakkor a szorgos székelő kezéből kicsordult mag vetésbe zsendült a lankás mezőkön s a szikrázó napfény új életre serkentette a késlekedő természet elmaradt növényzetét, réti virágait...

Fent a „Suta fenyő” véderdőben pedig, mintha összeborultak volna a magányosan égre törő, senkivel nem barátkozó székelő fenyők.

Uj rendelkezések megkönnyítik az építkezés megindulását

A hadfelszerelési minisztérium feloldotta a zárlat alól az 50 mázsán aluli vasmennyiséget

Bizonyos méretű építkezésnél vasbeton helyett fából is készíthető a mennyezet

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. A Szamos-tartomány széktartósága értesítést küldött Nagyváradra a hozzá érkezett miniszteri rendeletről, amely feloldja a zárlat alól az egy tulajdonos birtokában lévő, ötven mázsán aluli vasanyagot és engedélyezi, hogy ezt a mennyiséget tetszés szerint felhasználják. Az 50 mázsán felüli mennyiség felhasználására a hadfelszerelési minisztériumtól kell engedélyt kérni.

Ez a miniszteri intézkedés azt jelenti, hogy a földszintes házak építése, amelyhez átlag 15 mázsás vas elegendő, máris megkezdődhetik. Könnyedséget jelent az eddig szünetelt építkezés megindulásához az a rendelkezés is, amely szerint az emeletek közötti mennyezet 30 négyzetméter összterületnél fából is készí-

thető az eddig előírt vasbeton helyett. Így tehát remény van rá, hogy az építkezések ország-szerte megindulnak, ha nem is a normális méretekben, de szerény keretek között.

Elsőáldozási

emléképek,

két színben, csinos, izléses kivitelben, kapható kiadóhivatalunknál.

A nagyobb méretűek (18×27 cm.) ára 3 lei, a kisebb méretűek (14×23 cm.) ára 2 lei és portó.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

ORADEA, II. KÁROLY KIRALY-UT 5. SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lel.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér, — vasárnap és ünnepen 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: 80.037.
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

PORTUGÁLIA KONKORDÁTUMOT KÖT A SZENTSZÉKKEL. Vatikánvárosból jelentik: Rövidesen megkezdik tárgyalásait az a kiküldött vatikáni és portugál vegyes bizottság, amely a Vatikán és Portugália között kötendő konkordátum pontjait vitatja meg. A Vatikán és Portugália között jelenleg „modus vivendi”-nek nevezett ideiglenes egyezmény van érvényben. Ezt az egyezményt 1928-ban kötötték és 1929-ben pótegyezménnyel bővítették ki. Az egyezmény majdnem teljes egészében Portugália gyarmatainak egyház-területi és szervezeti beosztását tartalmazza. Portugália teljes salazari újjáépülése és a szomszédos Spanyolország nemzeti újjászületése most szükségessé tették, hogy az új viszonyoknak megfelelően minden téren rendezzék az egyház és állam viszonyát.

Zürichi zárlat. Párizs 8.87 fél, London 15.66 fél, Newyork 446, Brüsszel 75.30, Milánó 22.45, Amszterdam 236.85, Berlin 178.50, Szófia 550, Belgrád 10, Bucuresti 230.

RÖVIDESEN SZABADON ENGEDIK FRITZ OPPEL NEMET AUTÓGYÁROST. Gibraltárból jelentik: Angol tengerészeti hatóságok közlése szerint rövidesen szabadon engedik Fritz Opper német autógyárost, akit Gibraltárból leszállítottak a *Conte de Savoia* fedélzetéről. A hatóságok szerint Opper csak kikérdezés és személyi okmányainak megvizsgálása céljából szállították le a hajóról.

Elveszett a fúton egy régi stylusu brostü, amelyet közepén 3 gyémántkő díszít. Becsületes megtaláló jutalom ellenében adja le a Katolikus Kör gondnoki hivatalában.

? Handa-Banda ?

ELŐLEPTETÉSEK A MAGYARORSZÁGI HADSEREGBEN. Budapestről jelentik: A kormányzó nagybaczoni Nagy Vilmos altábornagyot gyalogsági tábornokká, *Keresztes-Fischer* Lajos altábornagyot tüzérségi tábornokká nevezte ki.

Enyhítették a vádat a floresti közbirtokosság perbefogott két pénztárosával szemben. Cluj-Kolozsvár. Saját tud. A kolozsmegyei Szászfenes község közbirtokosságának két pénztárosa ellen eljárás indult a közbirtokosság bevételeinek eltulajdonítása miatt. A perben a kolozsvári törvényszék súlyos büntetést rótt ki a két vádlóra, mivel a vádat teljes egészében igazolva látta. Az ügy a vádlottak fellebbezése révén a kolozsvári tábla elé került, amely most foglalkozik az igen bonyolult kérdéssel. A vádat képező szabálytalanságok részben még 1931-ből származnak és így a tanukihallgatások nem sok eredménnyel jártak. A közbirtokosságnak rendes könyvvezetése nem volt, sőt éveken keresztül még költségvetéssel sem rendelkezett. A tábla előtt több szakértői jelentés fektűt, ezek azonban részben ellentmondottak egymásnak, részben pedig nem tudták felderíteni a szabálytalanságok körülményeit. A tábla erre Ion Grecu kolozsvári kamarai főtisztart, mint hites könyvszakértőt nevezte ki szakértőül. Ion Grecu részletes szakértői jelentését a tábla teljes egészében elfogadta, a vád minősítését megváltoztatta és a két vádlott ellen az enyhébb hűtlen kezelés címen folyik az eljárás.

NAGY TÜZVÉSZ KÉT LENGYELORSZÁGI FALUBAN. Krakkó. Czenstochau közelében két faluban tüzvész pusztított. Lojki falu háromnegyedrészét, 46 házat pusztított el a tűz. Klobuk mellett, Lobondo falu esett a tüzvész áldozatául.

ISMÉT ELNÖKEVE VÁLASZTOTTA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA JÓZSEF KIRÁLYI HERCEGET. Budapestről jelentik: A Magyar Tudományos Akadémia péntek délutáni ülésén újabb három évi időszakra elnökevé választotta *József* királyi herceget, az eddigi elnököt. A nyelv- és széptudományi osztályon tiszteletbeli taggá választották *Szász Károlyt*, levelezőtaggá *Babics Mihályt*. Külső taggá választották *Paul Valéryt*, a kiváló francia költőt.

Lapunk legközelebbi száma a törvényes munkaszüneti napok után kedden, a rendes időben, jelenik meg.

ELMERÜLT A VIZBEN A TEHERGÉPKOCSI. Satumare-Szatmár. Saját tud. Súlyos szerencsétlenség történt Sárköz határában. *Gergely* Mózes kolozsvári kereskedő tehergépkocsija Szatmár felé közeledett. A kocsit Sárköz közelében leszaladt az uttétről és az út mellett lévő, mintegy nyolc méter mély vízzel telt árokba zuhant. A hatalmas jármű csaknem teljesen elmerült a mély vízben. A bentülők csak a betört ablakon át menekülhettek meg. A gépkocsi összetört. A kár közel száz-ezer lei. A vizsgálat megindult.

Temetések. Borbély Sándor 46 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése csütörtökön volt. — *Kató* István 44 éves korában meghalt. Temetése szombat volt Nagyváradon. — *Selejan* Catalina szül. *Torja* 56 éves korában meghalt. Temetése szombat volt Nagyváradon. (Caritas.)

TÖBBSZÁZ MUNKÁST KERESNEK. Satumare-Szatmár. Saját tud. A szatmári munkáshelyező hivatalhoz érkezett átirat közli, hogy a Petrosani-társulat 7—800 munkást keres erdőkitermeléshez. A munkásokat Cugir-Alba környékére viszik, ahol fenyő- és lucfenyőerdő kitermelése van folyamatban. Máramaros-megyében külön kiküldöttek jártak a falvakat, de csak 500 munkást sikerült alkalmazniok. Az UDR 100 nem képesített munkást keres, a Petrosani további kétszáz munkást bányamunkára, míg a *vistea de josi-i* szövetkezetnek 500 erdőmunkásra van szüksége.

Molnár Róza kiállítása Bucurestiben. Az erdélyi képzőművészet egyik legérdekesebb egyénisége, az erős piktori veletásokkal rendelkező *Molnár Róza* kiállítása most vasárnap nyílik meg Bucurestiben, az *Universul* kiállítási termében. Képei javarészt Nagyváradon festette a tél folyamán s néhány igen érdekes, ujszerű felfogásban készült kompozíciója mellett egy sor finom levegőjű, pasztelles színű tájkép és csendélet teszik a kiállítás anyagát. *Molnár Róza* Bucuresti kiállítása elé nagy érdeklődéssel tekintenek az ott élő magyarok.

VESEDELMES BETÖRŐT TETT ÁRTALMATLANNÁ AZ ORADEAI RENDŐRSÉG. Nagyvárad. Saját tud. Tegnap délelőtt a rendőrség őrizetbe vette *Seres Elemér* rovottmultu betörőt, akire több betöréscs lopást bonyolítottak rá. Lakásán igen sok háztartási tárgyat találtak. Bünlajstromot most igyekezik összeállítani.

? Handa-Banda ?

TIZ EV ÓTA BUJKÁLÓ RABLÓGYILKOST TARTÓZTATTAK LE EGY ARADMEGYEI KÖZSÉGBEN. Aradról jelentik: 1930-ban a ploesti-i Brezeanu borkimérésben megdöbbentő gyilkosság történt. Három ismeretlen egyén éjszakai mulatozás után meggyilkolta *Brezeanu Nicolae*t, a borkimérés tulajdonosát. A férfire először rálőttek, majd késekkel halálra szurkálták és végül tettük elkövetése után egy csomó értéket összeszedve, odébb álltak. A helyszínen egy ujjlenyomat maradt, amelynek segítségével megállapították, hogy az egyik tettes *Batos* Teodor aradmegyei Apáti községbeli fiatal gazdálkodó volt. *Batos* a rablógyilkosság elkövetése után tíz éven át bujkált az igazságszolgáltatás elől, most azonban a csendőrség felfedezte, hogy ismét feltűnt a faluban. Letartóztatták, vallatni kezdték s a gazda hosszú tagadás után bevallotta bűnét, egyben két tettestársát is megnevezte. *Batos* letartóztatásáról vírátilag értesítették a ploesti-i ügyészséget.

PÜSPÖK FÜRDŐ MEGNYILT!

Női és férfi tükörfürdők
Ujonnan berendezett kádfürdők
Forró iszappakolások
Iszapfürdők

Eftermek a nagyközönség

rendelkezésére állanak!!!

Vonat indulás:

Velence állomásról:

délelőtt 6.59, délután 14.28, 18.30, 20.24

Püspökfürdőből indul:

délelőtt 6.43, 8.12, 11.57, délután 17.56

Autóbusz indul: délelőtt 9, délután 2.

Az utszéli árokba tette ki gyerekét a lelketlen anya. Cluj-Kolozsvár. Saját tud. *Filip* Teodor közrendőr, aki a *Feleki-uti* vámnál teljesít állandó szolgálatot, ma hajnalban pár hetes csecsemőt talált az országút árkában. A csöppesség piszkos rongyokba volt bepólyálva és hangos sirással adott életjelt magáról. A derék rendőr azonnal magához vette a gyermeket, a legközelebbi házig vitte, ahol a harmattól átmedvedett rongyokat átcsereplítette tiszta, száraz ruhákkal, majd jelentést tett a kerületi rendőrségen az esetről. A talált csecsemőt a *Grigorescu-utcai* gyermekmenhelyre szállították. A rendőrség bűnügyi osztálya erőlyes nyomozást indított a lelketlen anya megkeresésére. Valószínű, hogy valamelyik közeleső külváros nyomorgó lakója akart ily módon megszabadulni az ujszülöttől.

MELEG TEJJELE HALÁLRA FORRAZTA MAGÁT EGY CSECSEMŐ. Aradról jelentik: Megrendítő gyermekszerencsétlenség történt Arad egyik külvárosában, a *Basarabiei-utca* 28. számú házban. *Dodean Aurél* munkás felesége tejet forralt és kis időre eltávozott a konyhából, ahol őrizetlenül hagyta 8 hónapos fiacskáját. A gyermek oly közel ült a tűzhelyhez, hogy elérte a tejet tartalmazó edényt, utánakapott és lerántotta. A forró tej végigömlött a szerencsétlen gyermekén. Sikoltozására berohant az anya, rémülten látta, hogy mi történt s nyomban kórházba vitte a kis fiút. A csecsemőn már nem lehetett segíteni, néhány óra múlva kiszervenedett. A gondatlan anya ellen eljárást indítottak.

A nyomdai termékek után is kell Clujon városi értékvényt fizetni. Cluj-Kolozsvár. Saját tud. A kolozsvári városi tanács a vidékre küldött újságokra, könyvekre és egyéb nyomdai termékekre is kiterjesztette a városi értékvényt (taxa ad valorem) alkalmazását. A kérdéssel most foglalkozott a belügyminiszterium jogügyi bizottsága is, amely helybenhagyta a városi tanács felfogását, mely szerint a nyomdai termékek is áruk és így a város területéről való elszállításuk alkalmával le kell róni utánuk a 0.2 százalékos értékvényt.

? Handa-Banda ?

LEESETT A VONATRÓL — HALÁLRA GAZOLTÁK A KERKEKEK. Nagyvárad. Saját tud. Tegnap délután *Brátka* állomás közelében, vasúti sínpárok között egy összeroncsolt testű, katonaruhás fiatal férfi holttestére bukkantak. A csendőrség megindította a nyomozást és megállapították, hogy az áldozat *Madarász Pál* Biharszentjános községbe való földmivessel azonos. *Madarász* Iasiba volt behiva katonai központozási gyakorlatra és a husvéti ünnepekre szabadságot kapott. A zsufoolt vonaton csak a lépcsőn kapott helyet és onnan eddig még ki nem derített körülmények között leasett. Elrendelték a vizsgálatot.

Négyezer vagon tüzfára tart árlejést a CFR. Cluj-Kolozsvár. Saját tud. 4000 vagon tüzfára beszerzésére május 2-án árlejést tart a kolozsvári CFR felügyelőség. A tüzfára a kolozsvári és brassói vasúti alkalmazottaknak van szükségük.

* Az időszűlt bronchitis, az asthma és az emphysema kezelésében reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz a tápasatorna tartalmát csakhamar feloldja és ki-méletesen levezeti s az emésztőszervek további működését hathatósan előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt szél, felhős idő, sokhelyen eső, zivatar, a hőmérséklet alig változik.

* Kedden, április 30-án, este 9 órai kezdettel vacsorával egybekötött háziestélyt rendez az NSE a Katolikus Körben, létesítendő kerthelyiségének berendezése javára, amelyre tisztelettel meghívja tagjait és azok vendégeit. Asztalfoglalás személyesen vagy telefonon (16-08) Soltész ott-hongondnoknál nopanta délután 5 órától.

Repülőgépen ment násztra Horthy István és felesége. Mint Budapesti írnok, szombat délután startolt az „Arató 79” repülőgép, amelyen Horthy István és felesége ment násztra. Horthy István tudvalevően kitűnő pilóta és több bravuros repülést végzett. Utjukon tizenkét államot érintenek s Jugoszlávián és Olaszországon át Egyiptomba, Palesztinába, Szíriába, Törökországba, Görögországba és Bulgáriába látogatnak el.

FELÜLVIZSGÁLJAK A FEGYVER ÉS FÉNYKÉPEZŐGÉP KERESKEDŐK ENGEDÉLYEIT. Bucurestiből jelentik: A fegyverek és fényképezőgépek eladásával foglalkozó cégek engedélyeit felülvizsgálják.

Gyűjtővegyekkel szélhámuskodó kiskorú suhancok garázdálkodnak Oradeán. Saját tud. A rendőrség közigazgatási osztályának közlése szerint az elmúlt napokban szigorú razziaikat rendeztek az egész város területén a koldulás és a koldusok megrendszabályozására. A legutóbbi razzian rendőrközre került két kiskorú suhanc, akik szüleik tudtával és beleegyezésével gyűjtőivel járták a várost s a félrevezetett emberektől nagyösszegű pénzt szedtek össze. A két kiskorú suhanc, hogy a gyűjtésnek hivatalosabb látszatot adjon az egyik nagyváradi másolóirodában legepeltette az ívet. A rendőrség most a két kiskorú valloása alapján szüleiket átadta az ügyészségnek s eljárást indított a másolóiroda alkalmazottja ellen is, aki segítségére volt a szélhámuskodó gyermeknek. A rendőrség közigazgatási osztálya, lapunk utján figyelmezteti a lakosságot, hogy az ilyen gyűjtőivel jelentkező suhancokat adják át a legközelebbi rendőrorosznak, mert azok ellen is eljárás indul, akik a szélhámuskodó suhancoknak adakoznak.

Orbán Balázs életét ismerteti a „Székelység” most megjelent ünnepi száma a nagy székely halálának 50. évfordulója alkalmával. Születésének, tanulóifjúságának, halálának eddig nem ismert részletei kerültek most felszínre. Szép tarka mozaik alakjában sorakoznak fel az életéből kapott részletek, amelyek együtt megrajzolják a Székelyföldet kutató nagy tudós és aldozatok emberbarát nemese alakját. Ha már az országos ünnep megrendezése elmaradt az előkészületek dacára is legalább a székely-nyavárosban megjelenő „Székelység” emlékeztet Orbán Balázs közérdekű munkájára s példatadó módon igyekszik folytatni a nagy székely elgondolásait.

Tiltott múltot miatti súlyos vérmérgezési tünetek között szállították be egy asszonyt a klinikára. Cluj-Kolozsvár. Saját tud. A szülészeti klinika igazgatósága értesítette az ügyészséget, hogy tegnap este súlyos vérmérgezési tünetek között szállították be a kórházba Medrea Ioannét született Sorecan Viorica Campulul-utca 113. szám alattlakó 22 éves asszonyt. A szerencsétlen asszonyt azelőtt még ismeretlen javasasszony tiltott műtétet hajtott végre. Medrea me önkivületi állapotban van, úgy hogy még nem lehetett kihallgatni. Állapota életveszélyes. Az ügyészség a magzattelhajtás ügyében elrendelte a vizsgálatot.

Hadihajón

„Templomajtó, te áldott szent ladik,
Vas harci másod ördög és pokol.
Te bonned élet és az Ur lakik,
Míg itt minden csak öl és haldokol...”

Igy sóhaj vissza messze éjszakai
Egy harcbanüzt bússzelid vitéz,
Míg mindent látva és mégis vakon
Egy szörnyű ágyúcsó mellől kinéz.

SZUNYOGH BARNABÁS.

KESZÜLJÖN

hangulatos, vidám aldunai társasutazásunkra
Herkules-jüördő — Adakaleh — Kazánszoros — Orsova
1940 május 10-11-12

ROMANIA/REVESZ
menetjegyiroda
Oradea, Bul. Reg. Ferd. 4
Telefon 12-52

Szigorúan elítélték a házigazdát, aki kilakoltatta a katonai szolgálatra behívott lakóját

Egyhónapi fogházra és tízezer lej pénzbüntetésre ítélték a háztulaidonost

Cluj-Kolozsvárról jelentik: Érdekes magánlakásértései perben hozott ítéletet a napokban a kolozsvári törvényszék II. tagozatának Breban—Dinica tanácsa.

A pert dr. Morodan Ioan fiatal ügyvéd indította volt házigazdájára, Vasilescu Petre városi tisztviselő ellen, akinél hosszabb idő óta két üres szobát bérelt. Morodan később egyik szobáját butorozva albérletbe adta és így a részére fenntartott helyiségért mindössze havi 400 leiel maradt adós házigazdájával szemben. Ezt az összeget rendszeresen fizette is mindaddig, míg a múlt év őszén fegyvergyakorlatra he nem hívták. Ekkor, utólag, postautalványon küldötte el a szeptemberre esedékes havi bért. Annál inkább meglepődött tehát, amikor október 10-én — katonai szolgálatának leteltkor — hazatérve, a lakást kiürítve találta; illetve azt butorai egy részének felhasználásával a házigazda új albérletnek adta ki, a feleslegesnek tartott butoradarabokat pedig a padláson helyezte el.

Morodan, aki mindössze az arra a hónapra esedékes 400 leiel maradt adós, ekkor magánlakásértés és bizalommal való visszaélés címén feljelentést tett az ügyészségen Vasilescu Petre ellen.

A vizsgálat során a tényállásnak megfelelően az ügyész is fenntartotta a vádat.

A héten foglalkozott a bíróság az ügygel. Ez újabb tárgyalás folyamán a vádlott Vasilescu mentésüül azt hozta fel, hogy nem látta biztosítottak lakbérét lakója részéről, éppen ezért adta ki a lakást.

A védelem részéről dr. Nicora Emil ügyvéd azzal érvelt, hogy katonai szolgálata alatt Morodan pontatlanul, utólagosan fizette lakbérét.

A felperes ellenben, aki maga látta el a magánvádat, hivatkozott a katonai szolgálatot teljesítő lakbérszerződését meghosszabbító miniszeri rendeletre és hogy bírósági végzés nélkül amugy sem lehet senki kilakoltatni. Éppen ezért lakbérkülönbözöt, butorainak használata és azok rongálása miatt, továbbá kártérítés címén 20.000 lei megítélését kérte.

A bíróság helyt adott a panaszos kérésének és Vasilescu Petret magánlakásértés és bizalommal való visszaélés miatt egyhavi fogházbüntetésre 5000 lei pénzbüntetésre, valamint 6 hónapi jogvesztésre ítélte el. Ezenkívül kártérítés címén megítélt a felperes javára 10.000 leit és a vádlottat az ügyvédi és perköltségekben is elmarasztalta.

Az elvarázsoltsalt varázslat

Hogyan éretek tetten egy banati metropoliban egy aszcalá szélhámusát

Timisoara-Temesvár. Saját tud. Boldica Rica hunyadmegyei származású házaló asszony, aki rendezőidőközönként föl szokta keresni a józsefvárosi bérkaszányák és magánházak udvarait, nem tartozott a közönséges hazalóasszonyok sorába. Adott, vett, csereberélt, de szemében mindig bizonyos lenéző fölényességgel mustrálgatta az eléjerakott holmikát; lebecsülte mesterségét, mint aki nem erre a pályára született. Igyekezett közelebbről megismerkedni kuncsaftjaival s ha már eléggé közvetlennnek érezte a kapcsolatot, elárulta, hogy ő nem közönséges halandó, — hanem varázsló. Volt aki nevetett rajta, volt, aki nem ellenkezett vele s meghagyta a kiváló öcskásasszonynak saját varázslataiba vetett hitét, — de bizony még olyan is akadt, aki csodálkozó megdöbbenéssel minden szavát szentírásnak vett. Így járt egy Vigh Magdolna nevű józsefvárosi leány is. Hát hogyne hitt volna Boldica asszony varázslóképességében, amikor saját szemével látta, hogy a szomszéd vendéglő pin-cérje egyik napról a másikra meggyógyult súlyos köhögéséből az asszony orvosságától. Mind többször benézett Boldica asszony a leányzóhoz s följajánlotta, hogy bármikor rendelkezésére boosátja varázslóképességét, ha erre szüksége lenne...

„Van nekem egy varázsszerem...”

A beszélgetések során a „varázslónő” megtudta, hogy Vigh Magdolnának nagy bánata van: völegénye kezd ellidegülni tőle s attól tart, hogy a már régen megbeszélte házasságukból semmi sem lesz.

— Ne féljen, drágám, segíték én magán — biztatta a leányzót. — Ne féljen csak, van nekem

egy olyan varázsszerem, hogy azzal három nap alatt visszahódítom magának a völegényét...

A bánatos menyasszonynak kalapált a szíve az örömtől s nem nagy rábeszélés kellett hozzá, hogy alávesse magát a varázslatnak. Megbeszéltek tehát az asszonnyal, hogy hol és mikor ejtik meg a varázslatot...

Azonban honnan, honnan nem, a völegény is tudomást szerzett a készülő eseményekről s „hitetlenségében” nem átalott egy rendőrt kérni s bedugni annak a szobának a szekrényébe, ahol a nagy varázslatnak le kellett folynia.

Egyszerre megjelent a varázslónő és a leányzó. Boldica Rica kezébe vett egy mézzel telt eszét és titokzatos szavakat mormogva, megkengette vele Vigh Magdolnát.

— Így galambom! — most már a völegénye szíve ellenállhatatlanul meg van nyerve. Ugy legyen igaz, amint itt állok, hogy három napon belül feleségül is veszi magát... s most már leltem kérem a varázslati díjat, adja ide az ötszáz leit...

Váratlan meglepetés.

... az asszony éppen nyakában lógó zacskójába akarta varázsolni a „honoráriumot”, amikor valami előrenemvárt varázslat történt: titokzatos erők fölpattantották a ruhaszekrény ajtaját és — teljes életnagyságban kilépett belőle egy eleven rendőr...

... hogy eleven és valódi rendőr volt, nem pedig valami varázssanyag, menten behozonyítottat azzal, hogy bekísérte a hírneves varázslónőt a rendőrségre...

Ott aztán véglegesen szertefoszlott minden varázslat.

Dr Gyárfás Elemér:

Emlékkövek

Mailáth püspökkel való találkozásaimról

Negyedikes gimnázista voltam, mikor a fiatal püspök Szebenbe jött bérmálni. Kiváló hittanárunk, a boldogult Tóth István bácsi, aki vaskézrel tartott köztünk fegyelmet, gondosan előkészített, hogy magaviseletünkkel is, tudásunkkal is meg legyen elégedve „a gróf úr”, — mondta kissé nyers és rusztikus gúnyjal —, mert akkor még ő sem ismerte az új püspököt.

Tudtuk is pontosan a katekizmust, ismertük a bérmálás szertartásának minden részletét, pontosan felkészültünk minden *külsőségre*.

Csak egyre nem számítottunk.

A „gróf úr” megjött, beült a szebeni plébániatemplom jobboldali első gyóntatószékébe s minket sorra odarendeltek. Sok mondanivalónk nem volt, mert Tóth István bácsi lelkiismeretes alaposágával a szünidő alatt felnövekedett gyomot és dudvát már gondosan kigyomlálta. De annál több mondanivalója volt neki — a mi számunkra.

Pár szavával megértette, hogy értünk jött, neki a mi lelkünk mindennél fontosabb s csak azzal szerzünk neki örömet, ha e legnagyobb kincsünkre gondosan vigyázunk, hogy szenny, mocskok, sérülés ne érje.

Három napig volt Szebenben. Nem kellett már senkinek kirendelni minket. Követtük templomról-templomra, intézetről-intézetre, lestük ajkairól magyar és német szavait egyforma áhitattal s épültünk az általa végzett ténykedésen.

Meghódított, lebilincselte a lelkéből kiáradó szeretet.

Húsz éves voltam s a kolozsvári egyetemi hallgatók Szent Imre-egyletének elnöke, mikor Hosszúaszóra jött bérmálni, ahol akkor szüleim laktak.

A szerény plébánián rendezett ebédre engem is meghívtak. Nem a magam személyéért, hanem egyedül csak édesapámra tekintettel. Így is persze az asztal legvégén volt a helyem. Mailáth püspök az ő lebilincselő bájával rendre megszólított mindenkit az asztal körül, csak engem nem látszott észre venni.

Az ebéd vége felé azután azt mondta:

— Bérmáltjaimon szigorúan tiltom a pohárköszöntőket, mert nincs értelme, hogy egymást dicsérgessük. Most azonban itt ül köztünk legfeltehetőbb nemzedékünknek, a katólikus egyetemi hallgatóknak elnöke. Őt kivételesen meghallgatjuk. No, lássuk fiam, mit tudsz mondani püspöködnek?

Nem tudom ma már, hogy mit mondtam rögzőzött beszédemben. A jóságos szavak bátorítottak, a szeretettől derűs arc biztatott.

Amit mondtam, mindenesetre lelkemből mondtam s a búcsúzáskor szerető ölelés volt a jutalmam.

Huszonnégy éves voltam, végzett jogász, az életnek induló fiatalember.

Édesatyám másfélévvel azelőtt elhalt, szabadon rendelkeztem vagyonommal. Minden sikerült, amihez fogtam; mindent dicsértek hízelgőim, amit tettem. Céltáblája s előbb-utóbb elbukó prédája voltam a korommal és életmódommal járó kísértéseknek.

Mailáth püspökkel már több mint két éve nem találkoztam.

Az elkényeztetett, magárahagyott, apátlan ifjú csak akkor lett volna legnagyobb szüksége irányító

kézre. Válaszúton állottam, könnyelmű lépés előtt, amely súlyos lelki konfliktusba döntött volna.

S akkor egy napon, két vasúti állomás között, a kocsifolyosóján barátságos kéz nehezedett a vállamra. Mailáth püspök volt. Kezet csókoltam s örömet fejeztem ki a „véletlen” találkozás fölött.

— Nem véletlen ez édes fiam, — mondta a jóságos püspök. Véletlenek nincsenek. Az isteni Gondviselés akarata volt, hogy e két állomás közötti rövid utat együtt tegyük meg, mert te most meg fogod nekem ígérni, hogy eljössz hozzám egy egész napra Fehérvárra, ahol nagyon-nagyon fontos beszédem van veled.

Mire a következő állomásra értünk, hol le kellett szállanom, meg is állapodtunk a legközelebbi vasárnapban.

Szombaton este a fehérvári állomáson várt a fehérlovas püspöki fogat s a palotában a néhai Kegyelmes Asszony meleg szobája — mint a legelőkelőbb vendéget. Késő este volt már, de az éjszaka jelezte, hogy fennmaradt értem s vár dolgozószobájában.

Íróasztala mellett ült, széke mellé térdeplő volt készítve. Megölelt, azután nyakába vette a stólit és helyet mutatott a térdeplőn.

— Most pedig mond el fiam mindazt, ami a lelkedet nyomja.

Olyan egyszerűek lettek a problémáim, mikor ezeket az örökkévalóság szemszögéből megvilágította. Olyan világos és tiszta a megoldás s a követendő út. Olyan fényes és meleg a lélek, melyet sivárság és sötétség fojtogatott.

Elhoesátott azzal, hogy másnap reggelre a szentmise után, meglepetést tartogat számomra.

A meglepetés boldogult Bochkor Mihály kedves barátom volt, akit odahívott erre a napra, melyet zavartalan lelkiörömben töltöttünk.

Mikor ezüstmennyezőzömön, nagy gyermekeimtől körülvéve, a jubiláris szentmise alatt hálát adtam a huszonöt éves családi boldogságért, könnyes szemmel gondoltam vissza erre a szép fehérvári napra s az áldott főpásztorra, aki akkor irányító kézzel belenyúlt életem sorsába.

Háromévi szakadatlan harctéri szolgálat után hazahívtak azzal, hogy főispánnak vagyok kiszé-

melve. Mindössze 32 éves voltam, fiatal ilyen magas méltóságra. Érthetően jelentkeztek ellentétes befolyások és felfogások is, melyek idősebb s érdemesebb embert akartak.

Pártfogóim azt mondták, hogy Mailáth püspök támogatása eldöntheti a kérdést. Nehezen határoztam el magam, mert sem azelőtt, sem azután nem kértem tőle soha semmit a magam számára. A remélt magas állás díszé és előnyei nem tudtak volna ezúttal sem erre a lépésre rávenni. De döntött a háromévi harctéri nehéz szolgálat emléke, az ezután még reámvárho nélkülözések, életveszélyek és szenvedések megmondolása s akkori három apró gyerekem sorsa, kiknek szükségük volt rám. Utnak indultam Fehérvárra. Szeretettel fogadott, mint mindig. Érdeklődött harctéri szolgálatom iránt, meghallgatta, hogy milyen kombináció hozott haza. Mielőtt azonban elmondhattam volna a felbukkant nehézségeket és támogatását kérhettem volna ezek leküzdésére, szavamba vágott:

— Lehet, hogy előnyödre fog szolgálni, ha ilyen magas állásba jutsz, hol sok jót tehetsz; meg is érdemled, hogy ne légy tovább életveszélyben; családodnak is szüksége lehet rád, de nem ez a döntő. A magas állással fokozott nagy felelősség és a nyugodtabb élettel sok-sok kísértés jár. Te az eddigi nehéz körülmények közt megállottad helyedet, mert érezted, hogy csak az Uristenre támaszkodhatsz s ő nem is hagyott el téged. Nem biztos, hogy abban a magas állásban nem fogsz-e elszéldülni. Ezért ne törekedj rá, édes fiam, túlságosan, hanem bízd a jó Istenre az ügyet. Ha megjön úgy magától, fogadd alázatosan s kérj kegyelmet méltó betöltésére. Ha nem sikerül, teljesítsd tovább becsülettel kötelességedet eddigi helyeden.

Akkor kissé nehezemre estek az atyai szavak és nem is számoltam be róluk megbízóimnak. Ma már biztosra veszem, hogy elhárító nyilatkozata dacára, Mailáth püspök mégis közbenjárt, hogy a főispáni kinevezés rövidesen megérkezzen.

Bármiként történt is, tanítását szívembe véstem s megtanultam akkor tőle derűs szívvel fogadni és hordozni az életben elkerülhetlen kudarcokat.

A román uralom első éveiben főgondja volt iskoláink sorsa. Ezekért járt Bukarestbe a tanügyi hatalmasságoknál. Román tolmácsa leg többször én voltam.

Derűs arccal hívott egyszer Bukarestbe. Tanügyeink akkor egy újonnan kinevezett inspektor kezébe kerültek, kit Mailáth püspök ismert kispap korából. Bizott benne, hogy megértéssel lesz panaszaink iránt.

Pár perc múlva tényleg a hatalmas úr szobájában voltunk. Mailáth püspök talán sohaem beszélt szelidebben, megnyerőbben, meggyőzőbben, mint ekkor.

Aggodalmat keltő hírek szállongtak a küszöbön álló konkordátumról. Mailáth püspök katolikus lelke rendületlenül bizott a Szentszékben és igyekezett minket is megnyugtatni. Végül mégis meg-

KARJALA*

Irtta: VEIKKO ANTERO KOSKENNIEMI

Finnből fordította: BÀN ALADÁR

Oh Karjala, tebenned elveszít
Suomi legszebb, legdrágább díszét!
Hol fínn eke szántóit s fínn szablya harcolt
s a lantról ének áradt szerteszt,
minden beszéli, hogy velünk haladtái
hűségesen ott, túl a végeken,
s értünk gyakorta egymagadba' küzdél
bizánci kardok ellen hősien.

Sudár dalfád föl, a magasba szökken,
míg a hon többi része hallgatott,
s évszázadok tüntén a nagy világnak
hírt vitt mirőlünk szárnyaló dalod.
Most daltalan lesz a tavak vidéke,
s a kantele nem zeng a fínn hazán;
te népünknek keresztjét hordva némán
nem sírsz, keseregsz, úgy, mint hajdanán.

* Karjala az oroszoktól megszállt tartomány s fínn népköltés ígéretföldje. Kantele a fínnek nemzeti hangszere.

Oh Karjala, Suomi ősi tája,
ki mérhetné föl szenvedéseid?
Ki tudja számát hősi tetteidnek,
miket karod dicsőn végbevitt
az emberért, ki rút bilincsbe verten
leroskadott a zsarnok kény előtt
s csupán a hősök s vértanúk szívéből
merithetett bizalmat és erőt...

Oh Karjala, most Finnország szívében
te mélyebben lakol, mint bármikor;
napok, hetek, esztendőök eltűnésén
te egyre nősz, nagyobbra változol;
ekéd tovább szánt, kardod egyre villog
és újra zendül kanteled szava:
éltünknek egy, csak egy a csíja eztán —
az oszthatatlan, édes-egy hazal

ígérte, hogy küszöbön álló római útja alatt előterjeszti aggodalmait.

Elutazása után az a nézet alakult ki, hogy a fonyegató veszélyekre tekintettel, szabadabban nyilatkozó és határozottabban fellépő világi küldöttségnek kell szempontjainkat a Vatikánban előadni. A Rómában tartózkodó püspök nem kifogásolta a tervet. Utnak indultunk Rómába, néhai Jósika Gábor világi elnök vezetésével. Mailáth püspök szeretettel fogadott, átfutotta emlékiratainkat, felszólalta, hogy kiket keressünk fel és végül derűs arcával hozzátette:

— Megkértem az apostoli magyar gyóntatót, hogy holnap reggel legyen a Szent Péter-templomban. Ott találkozunk, sorra elvégzitek szentgyónásokat, azután a bazilika grottájában, X. Pius sírja mellett szentmisét mondok ott mindnyájan szentáldozáshoz járultok s így megtisztulva és megerősödve, az apostolfejedelem és X. Pius áldásával induljatok neki megbízástok teljesítésének.

Mikor másnap reggel a Szent Péter-templomban a magyar gyóntatóssékhez érkeztünk, a rács előtt már ott térdelt Mailáth püspök. Megelőzött minket.

A X. Pius sírjánál, a kriptá csendjében öitünk jelenlétében elmondott szentmise és szentáldozás felejthetetlen élményünk lesz mindenkor.

Olyan nyugodtnak és biztosnak éreztük magunkat, olyan könnyűnek feladatunkat, egészen természetesnek találtuk, hogy a legelőkelőbb, a legelfoglaltabb egyházfejedelemek ajtai sorra megnyitak előttünk s mindenütt barátságos jóindulattal hallgatták meg előterjesztésünket.

Mikor minderről beszámoltunk Mailáth püspök-eknek, mosolyogva mondta:

— Látjátok, a jó X. Pius megsegített!

Ma már tudjuk, hogy egy élő jóságos lélek is egyengette útunkat, akitől ezen az emlékezetes napon megtanultuk, hogy egyházi ügyeinkben való szorgoskodásaink sikere elsősorban attól a lelki-től függ, mellyel munkánknek nekiindulunk.

Áldja meg haló poraiban is a jó Isten, akiben hitt és remélt s akihez annyi lelket vezetett!

Kishúgom virágot szed

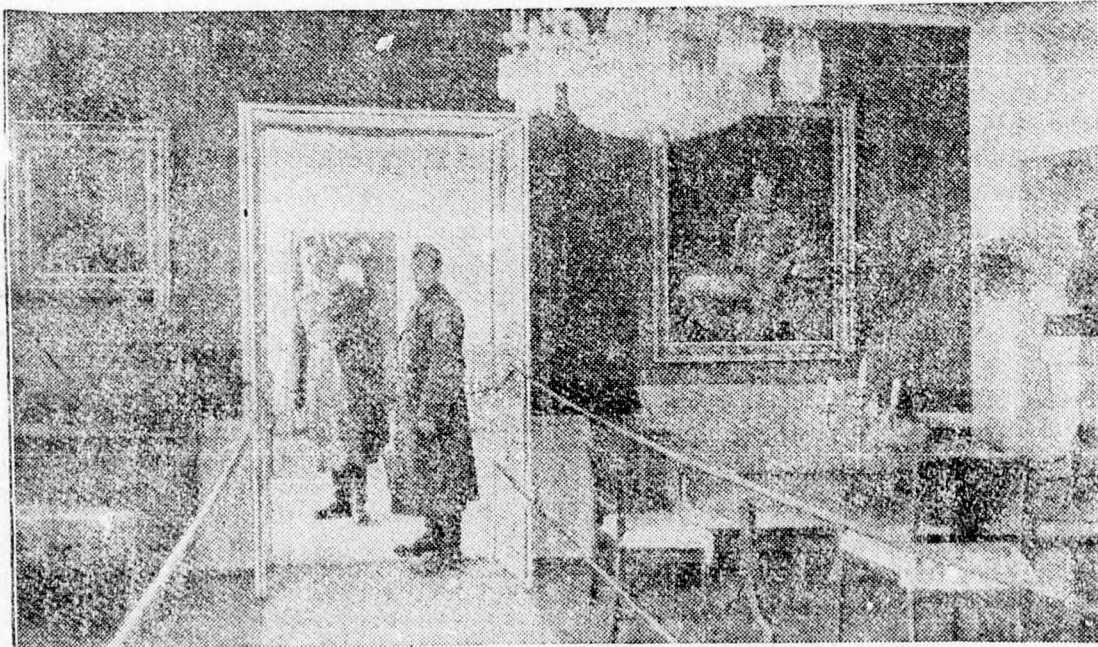
Guggol a fűben s kis semmi-nótát,
nevenincs dallamot dudol a szája —
csodafehéren állnak az almafák
s szélszedte szirmokat havaznak rája.

Nagyálmu, füstös barna szemére
estéli meséknek árnyéka rebben —
mélytítku mosollyal ring a kankalin
s égszín boglárka az apró kezében.

Valahová hosszan elnéz néha,
lepke libbent, vagy tündér suhant vajjon?
te merre mész? csacsogja egy bogárnak
s egy széltörte gallyat sajnál nagyon.

Uram, mi örök vétkezők vagyunk,
mi már mondhatunk bármit, el nem hiszed —
de hadd kérek még egyszer irgalmat így:
Uram, a kishugom virágot szed...

M. DÉCHY LIANE

Eidvold-Bynningen norvég városkában van az a történelmi jelentőségű épület, ahol 1814-ben proklamálták a norvég alkotmányt. Ez az épület azóta a norvégek nemzeti zarándok helye. Ez a kép az épület történelmi érdekességű termeiről készült.

KERESZTREJTVENY

16. 396. szám.

Beküldte: Páll V. Géza

ÁLDOTT LEKŰ PÜSPÖK ATYÁNK EMLÉKÉRE.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16				17								18		
19			20			21					22	23	24	
25		26					27				28	29	30	
31	32					33			34		35			36
37						38	39	40						
42							43					44		
45		46						47				48		49
50		51	52	53	54	55			56	57	58		59	
	60													
61	62					63					64		65	66
67			68	69	70		71						72	
73			74									75		
76			77					78				79	80	
81			82				83				84	85		86
87											88		89	90
91		92	93	94	95		96	97		98			99	

Beküldendők: Vissz. 1, 52, 60 és 92. Füg. 1, 2 és 23.

Beküldési határidő: május 8.

vízszintes sorok:

1 Ez volt gróf Mailáth G. Károly. 16 Így is mondják, hogy... halad. 17 Keresztnev kezdőbetűjével: a nagy püspök édesanyja. 18 Magyar festő. 19 Es teste lön az... 20 Cipő mássalhangzó. 21 Az öregség jele. 22 Oó. 24 Régi magyar név. 25 I-vel: könnyezik. 26 Utolsó vége. 27 Kéve Henrik. 28 Him állat. 30 Önzöben van. 31 Neves holland fizikus. 35 A magyar Operaház első tenoristája. 37: I. Azonos betűk. II. Volt sárospataki jogtanár. (...Sándor.) 38 Arab bír. 41 Férfinev. 42 Ekezettel: Nem európai. 43 Vissza: Fonószerszám. 44: I. Acl. II. Háziállat. 45 Kötőszó. 46 Gyakori rövidítés. 47 Száz közepe. 48 Ásvány. 49 Fonetikus betű. 50 Testünk fontos része. 52 Ez volt Mailáth püspök édesanyja. 59 Mutatónévmás. 60 Mailáth püspök által alapított katolikus intézmény. Ennek sírboltjában pihen. 61 Latin kérdőszócska. 63 I-vel a közepén, éljen, olaszul. 64 Kettős mássalhangzó. 65 Magyar költő, nemrég halt meg a fivére. 76 Román rövidítés. 68 Finn város. 71 Kávé keverve. 72 Ő-vel: tartó fa. Vannak ilyen építmények

is. 73 Több á. 74 Mailáth püspököt ezzel nevezte ki XI. Pius pápa 25 éves püspöki jubileuma alkalmából. (Folytatása: függ. 29-en.) 75: I. Omega. II. Utálatos. 76 Kigondolásban van. 77 Díjszabás. 78 A hajnal istennője. 80 Kellemes illatu fa. 81 Jajczában van. 82 A szlovákokat hívták így régen. 83 P. L. S. I. 84 Azonos mássalhangzók. 86 Móp. 87 ...ke, kedves állat. 88 Szín. 90 Sötét kezdete. 91 Kivándorlásban van. 92 A Szentszék ilyen érsekké nevezte ki Mailáth püspököt. 99 Gyakori rövidítés, főleg akción, levélmásolatokon.

Függőleges sorok:

1 Gyakran hangoztatta Kegyelmes Atyánk az ifjuságnak tartott beszédeiben e mondatot. 2 Vissza: Püspök Atyánk nagy pályafutásának első állomása. 3 Üdvözlégy! 4 G. A. 5 Világhírű magyar politikus volt. 6 Azonos mássalhangzók. 7 Idegen „pedig”. 8 Betűcserével: Tészta. 9 Hajdan mássalhangzói össze-vissza. 10 Ujpesti Atlétikai Club. 11 Súsogás kezdete. 12 Kertf szerszámok, azt szokták ifju párokra is mondani, hogy ezek válasszák el őket. 13 Latin előjáró szó. 14 Mező. 15 Az első díj. 20 Teke-reg. 23 C. püspök, nagynevű történetíró. Megírta Mailáth püspök származását. 26 Vissza: ő-vel a végén, kifolyó. 29 A vissz. 74. folytatása. 32 Kerekességben van. 33 F-fel: szintelen. 34 Magyar folyó és csatorna. 36 Fennülésben rejtőzik. 39 Halálunk után a „Biró jövetelével” veszi kezdetét. 40 Most különösen ez Brassó. 51 Vissza: Vesd papírra! 53 Eren. 54 Francia regényíró. 55 Zéemvékái. 56: I. Helyes. II. Férfinev. 57 Azonos betűk. 58 Méltóság. 59 Foncsor. 62 Itt született Mailáth püspök. 66 Mailáth püspök gyermekkori nevelője s tanítója. 68 Kisebb a püspöknél. 69 Ilyen nő volt a püspök ur édesanyja. 70 Vissza: Európai folyó. 72 Ipari szervezet. 79 Szlovenszki katolikus ifjusági egyesület. 83 Kettő van a folyónak. 85 Két mássalhangzó közt: kötőszó. 89 Kérdő szó. 92 Ellentétes tagadószó. 93 Ormos Gerő. 94 Kettős mássalhangzó. 95 Azonos betűk. 96 Kis épület. 97 Lepelben rejtőzik. 98 Eler.

15. számú keresztrejtvényünk megfejtése:

1. Boldogok éneke. 31. Telegdi. 59. Szállítólevél. Függőleges: 1. Bizantinizmus. 10 Ex Nihil. Nihil. 43. Drákó.

Helyesen megfejtették: Gárdos Olly, Csiby Lenke, Kiss Lajos, Szép Károlyné, Kovásznay Ádám, Mikcsák János, Hodács Ágoston, Páll V. Géza, Páll Béla, Szabó Lajos, Kanizsai István, Lucker Margit, Darvas L. Venánc, Dörner Ernő, Ágoston Gyula, Szabó Józsefné, Muhary Béláné, S. M. Jánossy Klára.

A jutalomkönyvet Csiby Lenke nyerte meg. Elküldöttük.

SZÍNHÁZ

Lehullott a rezgő nyárfa

Operett bemutató vasárnap délután 6 órakor az oradeai színházban

Teljesen készen várja Szabadkai operett társulata a zsufolt ház közönségét, hogy bemutassa Erdélyi Mihály nagyszerű operettjét, a Lehullott a rezgő nyárfa ujdonságot, mindazoknak, akik kellemes, gondtalan három órát akarnak eltölteni a színházban.

Nem kell külön reklám az Erdélyi operettekhez, számtalanszor meggyőződött mindenki, hogy Erdélyi tudja, mi kell a közönségnek és az operetteiben csak azt adja. A Lehullott a rezgő nyárfa az operett társulat egyik nagy teljesítménye. A rendezést Jenei János, a zenekart Schreiber vezényli, a főszerepeket a társulat legjobb erői alakítják. A Lehullott a rezgő nyárfa vasárnap délután 6, este 9, hétfő délután 6 és kedd este 9, valamint szerdán 6 órakor van műsoron, mindenkor rendes helyárral.

— **Biri-Bori és a farkasok.** Gyermekelőadásra már csak néhány jó jegy kapható. Gyerekek gondoskodjatok jegyről, mert lemaradtok erről a gyönyörű előadástól, amelynek főszerepét Gerő Borcsa, a kis primadonna játssza. Gyermeknek élmény, felnőtteknek szórakozás. Olcsó helyárral.

— **Minden néző egy gyönyörű fényképet kap ajándékba** a Dalol a Volga vasárnap délután 3 órási 50-ik jubileárius előadásán, amely olcsó helyárral lesz megtartva.

— **Vadvirág** hétfőn délután 3 órakor olcsó helyárral.

— **Csak egy kislány** kedden délután 3 órakor kerül színre először olcsó helyárral, teljesen a bemutató előadás szerint.

— **Paradies kisasszony.** A szerzők személyes jelenlétében, ünnepi est lesz hétfőn este a színházban, a Paradies kisasszony bemutató előadása alkalmával. A sikerült színmű az utolsó évek egyik legszenzációsabb színpadi műve. A főszerepet Bárdy Teréz alakítja, míg a többi szerepeket a társulat legkiválóbb erői játsszák. A Paradies kisasszony kolozsvári bemutatója után az erdélyi sajtó napokig méltatta úgy a szerzőket, mint a darab minden szépségét. Nálunk Szabadkai igazgató rendezésében kerül színre az ujdonság hétfőn este és kedden 6 órakor. Az előadás egy-élmény marad mindenki számára.

A SZABADKAI OPERETT TÁRSULAT VENDÉGJATEKÁNAK MŰSORA:

Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné gyermek előadás: **Biri-Bori és a farkasok.** Énekes, zenés, táncos gyermekoperett. Gerő Borcsa a 7 éves csoda-gyermek felléptével. Olcsó helyárral.

Vasárnap délután 3 órakor: **Dalol a Volga.** 50-ik jubileárius előadás. Minden néző ajándékot kap. Olcsó helyárral.

Vasárnap délután 6 órakor premier: **Lehullott a rezgő nyárfa.** Erdélyi Mihály nagyszerű operettje. Ragyogó szöveg, sláger muzsika, fényes kiállítás, pazar toalettek. Rendező: Jenei János, karnagy: Schreiber Alajos. Rendes helyárral.

Vasárnap este 9 órakor: **Lehullott a rezgő nyárfa.** Másodszor.

Hétfő délután 3 órakor: **Vadvirág.** Olcsó helyárral.

Hétfőn délután 6 órakor: **Lehullott a rezgő nyárfa.** Rendes helyárral.

Hétfőn este 9 órakor premier: **Paradies kisasszony.** Salamon László és Korniss Ottó színművének bemutatója. Cimszerepben: Bárdy Teréz.

Kedd délután 3 órakor: **Csak egy kislány.** Először olcsó helyárral.

Kedd délután 6 órakor: **Paradies kisasszony.** Rendes helyárral.

Kedd este 9 órakor: **Lehullott a rezgő nyárfa.** Szerda délután 3 órakor: **Dalol a Volga.** Olcsó helyárral.

Szerda délután 6 órakor: **Lehullott a rezgő nyárfa.** Rendes helyárral.

Szerda este 9 órakor román előadás.

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: AZ INDIÁN BRIGAD.

APOLLÓ: ARVIZ INDIÁBAN. (Hindu álem)

HOTEL CORVIN BUDAPEST

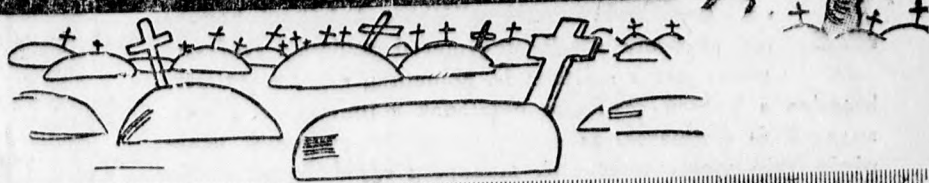
VIII. Csokonai-utca 14 Nemzeti Színháznál.

Családi szálloda a város szívében
Ujonnán berendezve. Közp. fűtés, hideg-meleg folyóvíz. Egyágys szoba P. 3, kétágys P. 6.

Betty Schneider:

VERDUN HALOTTAI

Fordította:
FODOR VIOLA

Széles fehér lépcsők vezetnek a csont-csarnok bejáratához, ahol hatalmas tábla figyelemzeti a férfiakat, hogy kalaplevéve, s a nőket hogy fedett fővel lépjenek be.

Bent a csarnokban körülöng bennünket a néma, komor halotti ház hűvös, fenséges, szívbe-markoló nyugalma.

Vérvörös fény ömlik a lőrészserű ablakokon át a sötét kőcsarnokba. Az első, ami szemünkbe ötlük: egy szobor. Egy asszony, aki — arcán a gyásznak valami kimondhatatlanul fájdalmas kifejezésével — csendes, nyugodt mozdulattal, szenvedéstől összehúzó ajkához illeszti ujját. Ennél megrázóbban nem is lehetne kifejezni a tilalmat: „Hallgass.” Egy anya: Berthe Girardot alkotta a szobrot eltűnt pilóta fia emlékezetére. Művét az „Ismeretlen Hősök”-nek, (*Aux Héros Inconnus*) ajánlja.

Lehet-e itt egyebet tenni, mint hallgatni? A csarnok fülkékre tagozódik. Mindenik fülkében két nagy, ravatalszerű márványtomb áll. Koszorúk fekszenek rajtuk és mindenik ravatal fölött, a kőfalba vésvé olvasható egy-egy harctérszakasz neve: *Douaumont, Bois Fumin, Vaux, Fleury, Bois la Vauche, Bois Hassoule, Ravin de la Dame*, — sok-sok név és még több vér és szenvedés. A márványtömbök sírokat takarnak: ezekben a sírokban vannak az elesettek csontjai, aszerint, hogy melyik csatamezőn szedték össze őket. Így lehetővé tették azok számára, akik eltűnt hozzátartozót gyászolnak, hogy egy meghatározott sírnál töltsék el a kegyelet és emlékezés perceit. Talán az ő eltűnt hozzátartozójukat is magában rejti ez a sír — vagy talán csak egy kicsiny részt belőlük? Hogy ki nyugszik itt, azt senki sem tudja. Mert mindazok, akiknek a személyazonosságát meg tudták állapítani, külön sírban pihennek a nagy temetőben. (A franciák a csont-csarnoktól nem messze, a németek pedig a számtalan köztemető egyikében.) Ott a bizonyosság van eltemetve. Itt, ezekben a sírokban csak a remény, a talán.

Lassan, vigyázva lépdélünk, hogy zajt ne üssünk. Tulajdonképpen nem is szükséges itt a hallgatásra figyelmeztetés! Aki ebben a házban jár, az magától elnémul, mert érzi, hogy itt még az a nesz is hangos, amit az óvatos lépések, a női ruhák enyhe zizzenése és egy-egy — valahol mindig térdelő — anya fojtott sirása okoz.

A fülkék hosszú egymástutánját nagy ajtóív szakítja meg, mely a katolikus kápolnába vezet. Kicsi, színes ablakokon át meleg fény ömlik a templom belsejébe. Az ablakfestmények modern művészi felfogásban készült csataképeket ábrázolnak: szétlőtt lövészárokból kuporgó embereket; hordágyon fekvő sebesülteket — és ez talán a legszebb: Krisztus áll fehér ruhában egy sebesült katona mögött, aki a karjában kiszívja. A kis, nemes ízlésű oltár mögötti ablakfestmény katonasírokat ábrázol. Keresztek, keresztek...

Az oltár előtt örökmécs pislákol. Kis ajtó vezet a világitótorony kőlépcsőzetéhez. A keskeny lépcsők meredeken kapaszkodnak fölfelé. A toronyablakokból körben be lehet tekinteni az egész vidéket. Apró, fehér pontoknak tűnnek fel lent, a mélyben a keresztetek ezrei. Azután változik a kép. Falvak koszorúja: *Fleury, Vaux, Douaumont, Ornes, Beaumont, Louvemont*, — majd elpusztult, sivatagmezők, itt-ott egy-egy emlékmű, azután a *Douaumont- és Vaux-erődök*; messze, a láthatár szélén a *Souville-erőd* és egészen közel a *Tran-*

ché des Bajonettes — a szuronyok árkanak óriáskoporsója.

A kis ablakok előtt négy hatalmas fényszóró bámul most még vakon, kihűnyt szemmel a távolba, — az éjszakára várva, mely kigyújtja fényüket.

Amint a kőcsarnok homályából a szabadba lépünk, vakít a nap fehéren izzó fénye s az első pillanatban semmit sem látunk.

A csend most hirtelen szétszakad. A toronyban mélyhangú harang kondul. Dél van. Egyhangúan bolyong a panaszos hang a halott mezők felett s aztán lassan ismét hallgatásba mélyül.

Fáradtan pihenünk le a csont-csarnok közelében lévő egyszerű faházban. Néhány asztal, székek s egy szekrény áll benne s mögötte van az örök lakása. Szerény frissítő: fehér kenyeret és mélyvörös csillámló bort kapunk, amit hálásan fogadunk. Ketten ülnek asztalunknál: anya és fia, akik szintén falatoznak. Mint mondják, minden évben elzarándokolnak Douaumontba. Az asszony öt fiát vesztette el Verdunnél. Hogy földi maradványaik hol nyugszanak, — nem tudja.

Az örök felesége szolgálja ki a csendes vendégeket. Rendkívül barátságos asszony és nagyon anyai, amint a szobájában játszadozó három kis gyermekével foglalkozik. Az örök, — harminc körüli férfi, kék munkaruhát visel — feleségével együtt gondolja a temetőt s azoknak a kutató alakulatoknak egyikéhez tartozik, amelyek végigjárják a csatamezőket, hogy az elesettek földi maradványait összeszedjék. Szinte hihetetlen, hogy erre még mindig szükség van, annyi esztendővel a nagy háború után! Az örök azonban az ő csendes, nyugodt hangján biztosít bennünket, hogy még mindig találnak katonacsontokat az egykori csatamezőkön.

Ez a férfi nem úgy beszél, mint általában azok, akik még legszebb éveiket tapossák. Benne nincs semmi mosolygós vidámság, habár keserűség sem érezhető a beszédében. Inkább egy bölcs benyomását teszi, aki sokat látott és sokat élt át, s akinek arcára a halottak közelsége olyan vonást rajzolt, amiről önkénytelenül is hallgatni kell.

Kiveri pipáját, megsimogatja a legkisebb, szőke gyermeket s újra munkája után lát.

Mi még pihenünk egy ideig. De a fából épült falak között olyan nagy a hőség, hogy csakhamar ismét a szabadba menekülünk.

A barak

A barak, mely az út közelében áll, olyan jelentéktelen, hogy könnyen keresztül nézhetnénk rajta. A bejárat fölött azonban, nagy fatáblán olyan felírás ötlük elénk, mely megállásra kényszerít. Így hangzik:

Vándor, bárki légy, lépj be és köszönts
mely hódolattal
a Hősök Földmaradványait, akik a Te
üdvödért estek el.

(Qui que tu sois Passant entre et salue
bien bas
les Restes des Héros tombés pour ton salut.)

Recsegő deszkapadlókon áthaladva, belépünk a házba.

Az ajtó nyitva áll s egyszerű folyosó vezet egy másik bejáratához.

(Folytatjuk.)

Háború a térképek tükrében

— A Magyar Lapok kizárólagos közlése —

1.

A háborús gazdasági blokádnak nem újkeletű fegyver az újkori hadászat arzenáljában. A háború bonyolult gépezete mindig nagymérvű gazdasági erőfeszítéssel járt a múltban is. Manapság azonban felmérhetetlen a háború gazdasági oldalának a fontossága. Nyersanyagok és élelmezés, az ország termelőképességének békeidőn való megtartása: ezek manapság egy háborús ország elsőrendű gondjai.

Az 1914-es világháborúban az antant hatalmainak teljes mértékben sikerült Németországnak és háborús szövetségének Ausztria-Magyarországnak a bekerítése, amint a mellékelt térkép mutatja. Ez a bekerítés teljesen elvágtatta Németországot élelmiszer- és nyersanyagutánpótlásaitól. Az 1914-es világháború egyik legfőbb fegyvere volt az antant hatalmai kezében a gazdasági blokádnak vagyis a háborús blokádnak. Tulajdonképpen csak ezzel tudták Németországot térdre kényszeríteni. A németek „belső frontja”, a nép ellenállása akkor tört meg, amikor az élelmezés egyre hiányosabb lett és a helyzet tarthatatlanná vált. A kommunista izgatást, amelyet a háborútól távolmaradó otthoni ezített, elvégezte azt, amire a szövetséges hatalmak a mindenütt saját országukon kívül harcoló német csapatokkal szemben nem tudtak elérni: a teljes felbomlást.

2.

A mostani háborúban az elmúlt világháborúhoz hasonlóan szintén nagy szerepet szántak a gazdasági blokádnak, különösen angol-francia részről. A háború megindulásakor majdnem biztosra vették egyedüli és kizárólagos hatékonyságát. A német birodalom sohasem takargatta nagy nyersanyag-éhségét és szegénységét. Nem is titkolhatta el, hogy milyen érzékenyen érintené nyersanyagforrásainak elzárása, kereskedelmi utainak eltorlaszolása és piacainak elvesztése. Egy következetesen és eredményesen végrehajtott gazdasági blokádnak valóban végzetes lehetne a Német Birodalomra. Ezért fektetnek a szövetségesek olyan nagy súlyt Németország gazdasági kiéhezetésére, vagy legalább is gazdasági életének a megzavarására. A gazdasági blokádnak azonban ma egészen más képet mutat, mint az elmúlt világháborúban. Világosan szemlélteti ezt a mellékelt térkép.

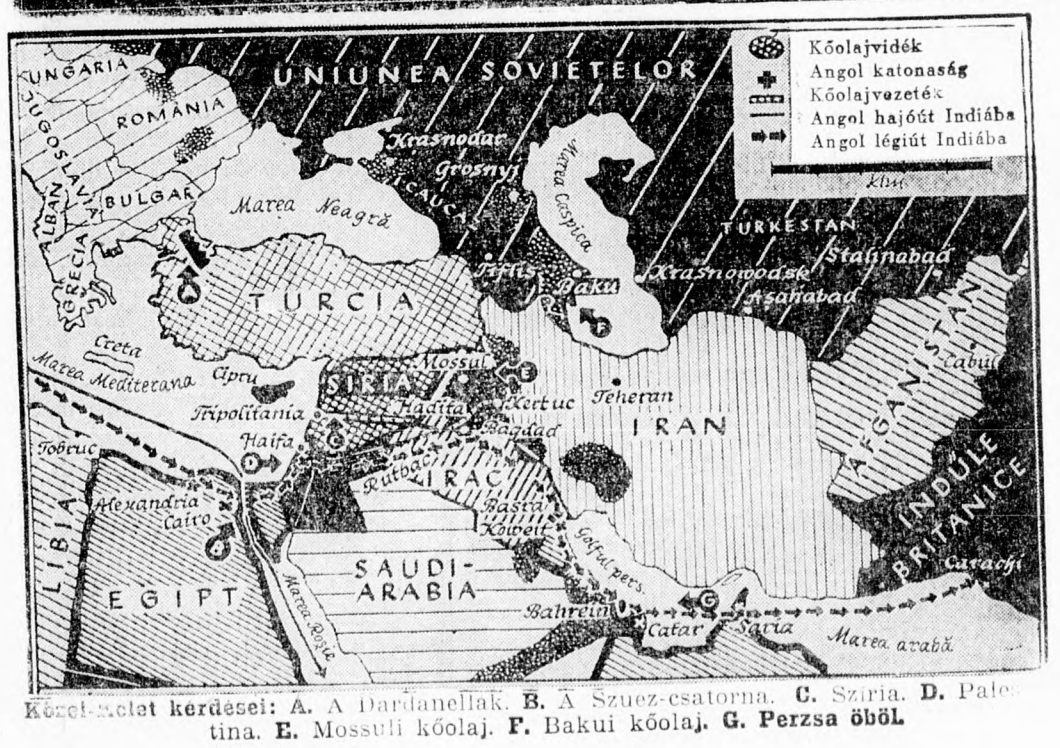
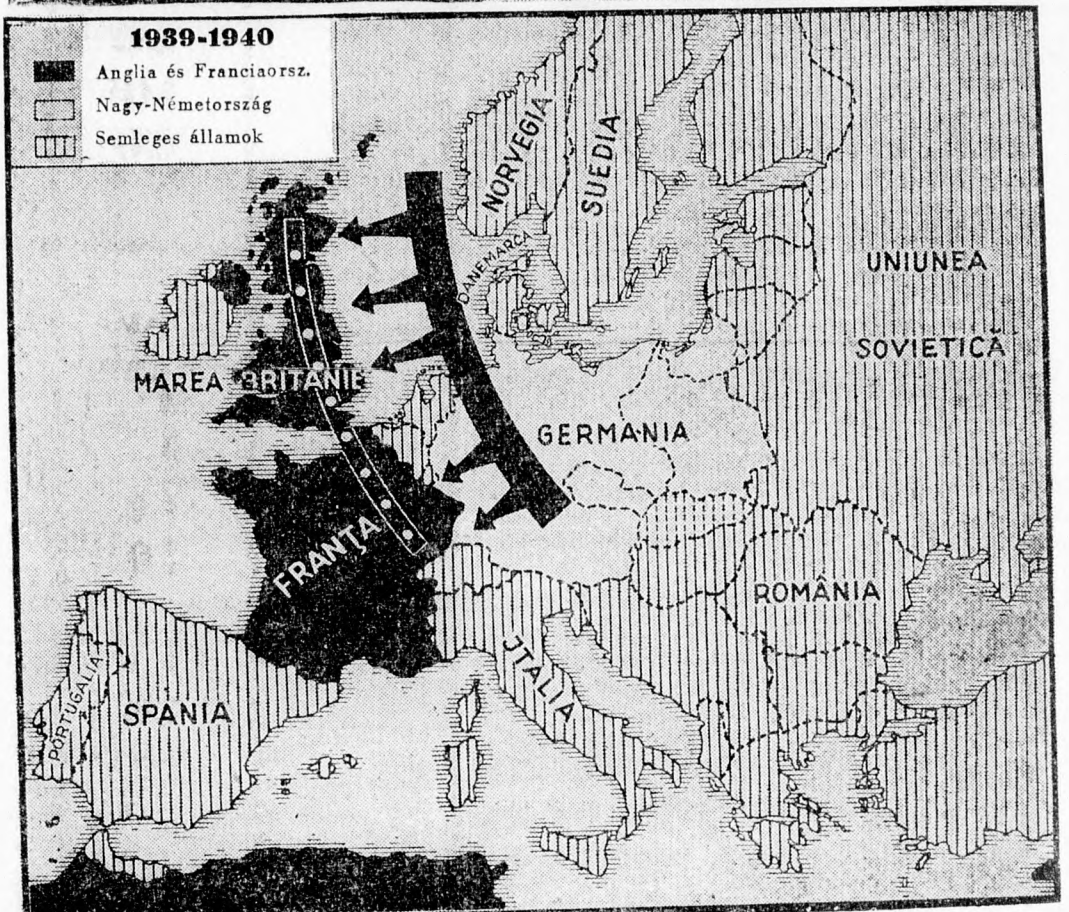
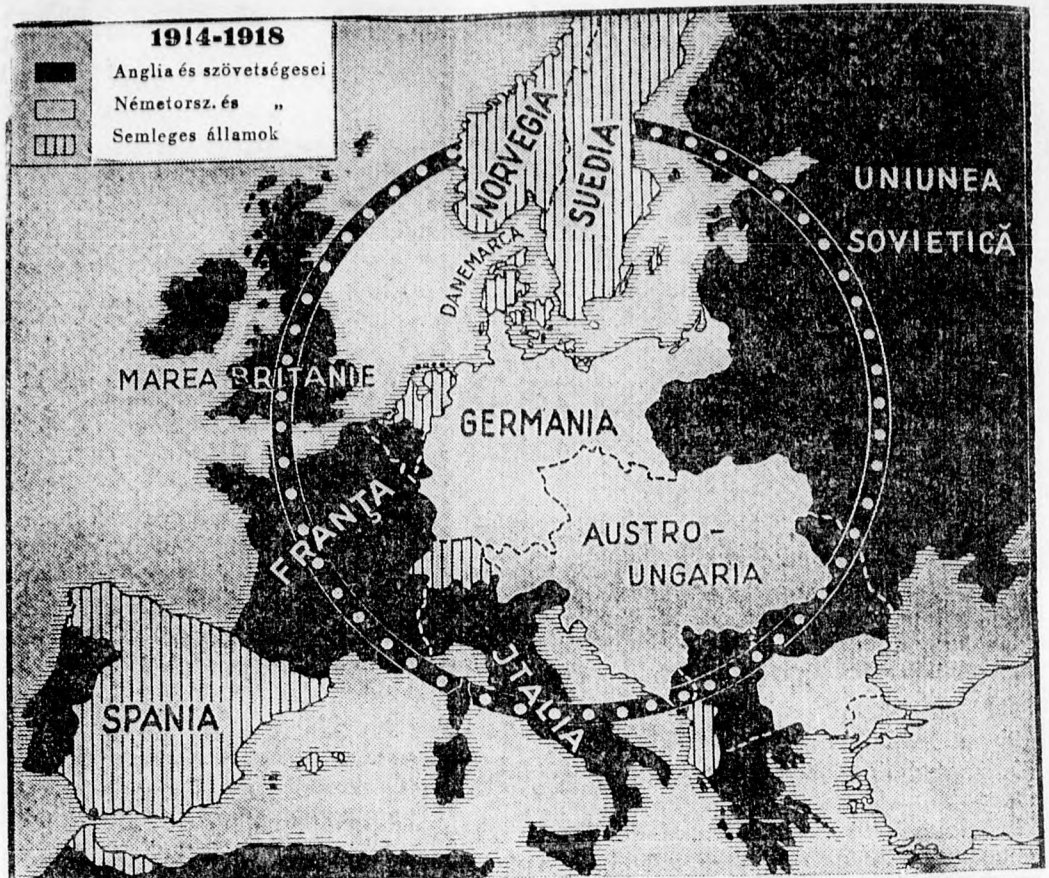
Nyugat felől csak az angol-francia front áll Németországgal szemben. Olaszország nemcsak szabad kereskedelmi utat, nagy átmeneti forgalmat, hanem szövetségest is jelent, a Balkán felé pedig a nyugodt gazdasági élet hatalmas övét. A Balkán államai kivétel nélkül zavartalan gazdasági viszonyban vannak Németországgal. Itteni piaci állandó fejlődésben vannak. A nagy orosz birodalom nyersanyagforrásait, kereskedelmi lehetőségeit nagyjelentőségű gazdasági egyezmény biztosítja a németek számára. Oroszország ezenkívül katonailag is védett hátat jelent a német birodalom számára. Norvégiában most dől el a tervezett angol-francia északi blokádnak sorsa.

Ezért találkozunk mind sűrűbben a szövetségesek sajtójában azzal a véleménnyel, hogy a jelenlegi gazdasági blokádnak eredménytelen. Marad tehát a háború fegyveres eldöntése. Azonban a fegyveres döntés is végeredményben gazdasági kérdés. Óriási csatahajók, repülőgépek, harci csapások és gyors csapatmozdulatok döntik el. Ezeknek a mozgató lelke pedig: a kőolaj.

3.

A kőolaj kérdése így kerül a jelenlegi háború középpontjába és így változtatja át minden pillanatban lángborítható válsággá egy fél világrész kérdéseit. A háborús felek kőolajszükségletének a beszerzése jelenleg zavartalanul folyik. Németország a német-orosz gazdasági egyezmény alapján nagy mennyiségű kőolajat kap az orosz Kaukázusból és a román kőolaj is nagyrészt orosz vasutak közvetítésével jut Németországba. Irak és Perzsia olajmezői angol-francia ellenőrzés alatt állanak és a kőolaj a Földközi tengeren át jut el Angliába és Franciaországba. A közlekedés, a szállítás és a kereskedelmi kapcsolatok bonyolult szövete az, amit a napisajtó nyomán: közlekedési kérdésnek nevezünk. Ezt szemlélteti világosan harmadik térképünk.

(k. n.)

Közlekedési kérdések: A. A Dardanellák. B. A Suez-csatorna. C. Szíria. D. Palestina. E. Mossuli kőolaj. F. Bakui kőolaj. G. Perzsa öböl.

A nyerskoszt és a gyomor bajok

Mint hogy két évtizede valóságos szektája alakult ki a nyerskosztosoknak, akik azt hirdetik, hogy az emésztőszervi megbetegedések, sőt az összes betegségek elkerülhetők és meggyógyíthatók nyerskosztos életmóddal. Attól eltekintve, hogy ez az életmód borzasztó önmegtartóztatást kíván, a siker nem százszázalékos. Ime mit ír dr. Vancea József, Tg.-Mures, Strada Stefan Cel Mare 14:

Mint hogy tíz éve követem a nyerskosztosok tanácsát, húst ma sem eszem. Vakában megszabadultam nagyon sok szenvedéstől, azonban ideges gyomor bajom nem múlt el. A szigorú étrendtől való legkisebb eltérés is fájdalmat, szédülést, görcsöket okozott. Ellenben 2 üveg Gastra D. elfogyasztása után, teljesen megszűntek emésztőszervi panaszaim, nem érzek sem szédülést, sem görcsöket, ideges gyomor bajomból tökéletesen gyógyultam. Nem mulaszthatom el kijelenteni, hogy tökéletesen megvagyok elégedve az elért eredménnyel. A gyógyszer hatása igazán meglepő. A Gastro D. kezelés törhetetlen híve vagyok és meg vagyok győződve arról, hogy ez a gyógyszer, az összes emésztőszervi betegségeknek, eddig még soha nem tapasztalt kedvező hatást fejt ki. A fenti sorokhoz nem kell kommentár.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 150 lel utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában. București, Calea Victoriei 124.

Martzy Jancsika újabb sikere

A nagy reményre jogosító tizenöt éves szőke kislány, aki elvégezte a zeneakadémiát, Paganini-t játszik s a Hubay-és Reményi-díjra pályázik.

Timișoara. Saját tud. Martzy Jancsika sikereiről kíván beszámolni az alábbiakban: Nem először tesszük: nagy reménységként ragyogott fel a kis Martzy Jancsika virtuozitása s a lapunk hasábjain mindig örömet regisztráltak felfeléjelésének egyes állomásait. Feszült figyelemmel kísértünk minden mozzanatot: a fellegetre fel-szókkent csillag fog-e majd teljes fényben kibontakozni és beteljesednek-e a reménységek, amelyeket teljes joggal fűztünk hozzá? S ha aztán valahol találkozunk a kis Martzy Jancsikkal s hihetetlenül biztos vonója alatt felcsendül a hűvös hegedűjáték, újra, meg újra tápot kap régi reményünk.

Most megint egyik jelentős állomására ért Martzy Jancsika, Martzy Mihály tanárnak, a Katolikus Népszövetség temesvári egyházmegyei központja elnökének kislánya. Ma „már” tizenöt éves és máris — elvégezte a Zeneművészeti Főiskolát. Tizenöt éves kislány, aki elvégezte már az akadémiát... Ez egymagában is sokatmondó s az is, aki sohasem hallotta elbűvölő nagyszerű játékát, biztossággal megállapíthatja: nem csodagyerekről van szó, hanem komoly tudásról és nagy reményekre jogosító tehetségről. Annál is inkább, mert véges végig kitűnő eredménnyel végezte el a kis tizenöt éves Martzy Jancsika az akadémiát.

Három éve annak, hogy a legifjabb akadémikus először lépett a temesvári közönség elé a hangversenydobogóra. A tizenkét éves virtuóz nagyszabású önálló hangversenye akkoriban olyan feltűnést keltett, hogy a Tisztikaszinó nagyterme zsúfolásig megtelt. Elénk emlékezetben él még az akkori páratlan siker. Két évvel ezelőtt meg az aradi Kultúrpalota nagytermében aratott újabb nagy sikert a kislány, akiben az igazi tehetség szikráját hamar megismerték s ezt a szikrát az egész vonalon megfelelően értékelték és fejlesztették. A kis Jancsi mestere és tanára Gábel Ferenc dr., a budapesti Zeneművészeti Főiskola hegedűtanszakának legnagyobb pedagógusa, a nemzetközi hegedűhangversenyek bírálóbizottságának magyarországi tagja. Valóban tü-neményes, ahogyan eddig a kislány csinálta. A nyolc évi előképzőt négy év alatt elvégezte: járt Pestre vizsgázn minden januárban s minden tanulmányi év végén. Az akadémia négy évfolyama közül pedig hármat úgy végzett el, hogy csak időnkint utazott el a vizsgaanyag átvételére. Ab-ból az időből való az alábbi pár érdekes sor, amelyet egy növendékhangverseny alkalmából hozott egy pesti folyóirat, a kis Jancsika arc-képével együtt:

— Világok vándora Szigeti József, aki Délamerika és Ausztrália felé vezető nagy hangversenykörútjain ez egyszer ismét talált időt, hogy a három legnagyobb hegedűversenyt elő-adja Budapesten... és kedves kis vándor-madárnak illik a tizenöt éves Martzy Jancsika is, aki ugyan nem fiú, hanem kislány és aki kéthónaponként hűségesen utazgat Temes-várról Budapestre az édesmamájával. Zenei kitűnőségünk, Gábel professzor növendéke, jövő szék reménye a magyar művészet-nek a szőke kislány, aki legutóbb a Zeneakadé-mián virtuózitással adta elő Vieuxtemps súlyos hegedűversenyét.

Ilyen s hasonló megállapítás sok jelent meg a lapok művészi rovatában a gyermekleányról...

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

EGYESITVE A LOTERIA UNIUNII FUNDATIILOR CULTURALE REGALE

HUZÁSI TERVEZET

22. CSOPORT 1940. MÁJUS 15. ÉS 18. SOROZATOK 22. CSOPORT

Kék SOROZAT Huzás: 1940. MÁJUS 15.

ALLAMI SORSJÁTÉK Nyeremények	TÖRZSSORSJEGYEK a Lei	(Osztható Nyeremények) Összesen Lei
1	1.000.000	1.000.000
2	900.000	1.800.000
3	800.000	2.400.000
4	700.000	2.800.000
5	600.000	3.000.000
6	500.000	3.000.000
7	400.000	2.800.000
8	200.000	1.600.000
20	100.000	2.000.000
100	10.000	1.600.000
1000	2.000	2.000.000
10000	300	3.000.000
		32.000.000

U. F. C. R. SORSJÁTÉK MELLÉKSORSJEGYEK (Oszthatlan Nyeremények)

24	100.000	2.400.000
200	10.000	2.000.000
1000	1.000	1.000.000
3000	200	1.600.000
		7.000.000

Vernil SOROZAT Huzás: 1940. MÁJUS 18.

ALLAMI SORSJÁTÉK Nyeremények	TÖRZSSORSJEGYEK a Lei	(Osztható Nyeremények) Összesen Lei
1	6.000.000	6.000.000
1	4.000.000	4.000.000
14	1.000.000	14.000.000
1000	3.000	3.000.000
		32.000.000

U. F. C. R. SORSJÁTÉK MELLÉKSORSJEGYEK (Oszthatlan Nyeremények)

20	100.000	2.000.000
100	10.000	1.000.000
300	5.000	4.000.000
		7.000.000

A sorsjegy csak a rajta feltüntetett sorozatra érvényes

A nyeremények minden nemű adó levonás nélkül fizetettnek ki.

Egész sorsjegy ára... Lei 800
Negyed sorsjegy ára... Lei 200

Aki egyébként most a végzett akadémisták Hubay-versenyén is résztvevett az akadémia és a kormány részéről alapított Hubay-díjért való nagy küzdelemben. Ezen a most már évről-évre megtartott versenyen a végzett akadémisták legjobb-jai állnak csak ki, most hatan jelentkeztek: öt férfi s a szőke tizenöt éves Jancsika. A zeneakadémia dísztermében folyt le legteljesebb nyilvánossággal, előkelő közönség és megfelelő zsűri előtt a nagy hangverseny, a bírálóbizottság elnöke Adám professzor, egyik tagja pedig Hubay-né volt. A versenyzők mindegyike egy kötelezően előírt Hubay-kompozícióval és egy szabadon választott darabbal szerepelt. A kis Martzy Jancsika listott sikert aratott. Szabadon választott koncert-óriási sikert aratott. Szabadon választott koncert-mestere egyik legnagyobb virtuozitású kompozíciója. Martzy Jancsikát ötször egymásután hívták ki a dobogóra és ünnepeltetésének csak a következő versenyző fellépte vetett véget. Ugy játszott, hogy a kialakult vélemények szerint sok tekintetben konkurrenca nélkül állt versenytársai körében s a zsűri ítélete alapján a maga tizenöt-esttendéjével a második helyezést letti. Nyilván-

való ebből is a gyermekleány kivételes nagy tehetsége.

A felfelé ívelő pályafutás megkezdődött s abban, ha van is egy-egy állomás, de megállás nincsen. Még beszélnek a kis Martzy Jancsika kivételes nagy sikeréről, még sokaknak fülébe csúsz a rengeteg taps, a szőke kis virtuóz ellenben már készül nagyban a továbbiakra. Elsősorban újabb versenyre, amelyen a Reményi-díjért folyik a művészi mérkőzés, s amelyre eddig kilencen neveztek be. Amíg a verseny meglesz, addigra szokás szerint valószínűleg leszakad még egy-két jelentkező — a kis Martzy Jancsika azonban okvetlenül résztvesz, olyan biztossággal, ahogyan gyenge gyermekujjai hozzászóltak a vonóvezetéshez.

Es vannak egyéb tervai is. Egyelőre közelebről az érint bennünket, hogy — amint halljuk — a Bánságban lesz majd önálló koncertje.

Hadd győződjék meg itt is mindenki, akiről szívügye: hogyan teljesedik be a kis Martzy Jancsika nagy reménye, hogy a kedves kis vándormadár röptében biztosan és egyre magasabban felfelé ível.

Schiif Béla.

Asszonyok dolga

Kapucni után — turbán?

Célszerű tanácsok a turbánok feltevéséhez

Az idei télen, a nagy hideg ellen a női divat frányítói kitalálták a kapucnit, amit aztán a nők nagy előszeretettel viseltek; mert hiszen otthon, házilag is elkészíthették, két kötötű és egy gombolyag pamut segítségével. A téli hideg — hál Istennek — elmúlt, ragyogó tavaszi napfényben süt-kérezhetünk s a női divat is nyáriás tendenciát vesz fel már. A hölgyközönség, úgylátszik, kedvet kapott a rögtönzésekre, amikre kiválóan alkalmasak voltak a kötött, színes kapucnik, de még alkalmasabbak — a turbánok, amik most egyre szélesebb körben terjednek.

Az első számú képen látható turbánhoz két, mintegy húsz centiméter széles ferdén vágott csik szükséges, amit aztán elől közepén összefognak és hátul, a megfelelő fejlődésben, gumiszalag tart össze. Ez a szalagalakú turbán a fej nagyrészt szabadon hagyja és így a haj színe is jól érvényesülhet.

A második számú képen látható turbánt könnyen elkészíthetjük egy ócska kalap segítségével. Az ócska kalap fejéhez (ami a fej hátsó részére kerül) hozzáerősítjük a ferdén szabott, redőzött selymet, s belül hozzávarrjuk. Mind a két oldalon ezélesen lefogjuk, hátrahúzzuk, hátulról azután keresztben előre vesszük és a homlok fölötti fejrészen csomóra kötjük. A két végét bedugjuk és az egészet láthatatlan öltésekkel erősítjük meg.

A harmadik számú minta ugyanígy készül, csak

diszesebb, amennyiben egy régi fiúkarimára selymet feszítünk, hogy pártaszerű koronát képezzen. Ez azoknak a nőknek való, akiknek a feicsapott karimájú kalapok álltak jól.

Amit minden asszonnak tudnia kell

A gyerekről

Ha a kis gyermek betegség után lábadozó, sokat kell aludnia. Ebéd után a szabadba, ha jó az idő, vagy nyitott ablaknál szobában, jól betakarva. Este nyolckor fekdüjék már le és álmát nem szabad megzavarni. Addig aludjon, míg magától nem ébred fel. Az alvás elősegíti erősödését, gyors gyógyulását. Táplálni is fokozott vitamindúsán kell betegség után. A lábadozó gyermek nyugodt, egészséges környezetet, sok napsugarat, tiszta levegőt is kíván. És főleg gyöngédséget, megértést, türelmet, sok és nagy szeretetet.

Állatot a gyerekszobában nem jó tartani, mert az állat baktériumokat terjeszt, a levegőt is rontja. Kedvenc állatait tartjuk a szabadban, ott játsszék velük, felügyelet mellett. Evés előtt mindig mosson kezét a gyermek. Az állatot, mielőtt a gyermeknek ajándékozzák meg kell vizsgáltatni, egészséges-e. Csak egészséges állatot szabad gyermek mellett tartani.

Ha a gyermek haja nagyon sűrű és izzad tőle, meg kell ritkítani. Az alsó fürtökből belülről ollóval az anya vágjon ki egy-kettőt, ezáltal több levegőhöz jut a fejbőr. Ha a haj hosszú és nyaka is izzad tőle a gyermeknek, rövidegre kell vágni. Kis gyermeket ne vigyünk fodrászhoz. Otthon veszélytelenebb a hajvágás.

A virágokról

A melegebb igényű növényeket május—június havában lehet átültetni. A szobai és cserépnövényeket át kell ültetni, mert egy év alatt kiélik a tápanyagot a földből és sokszor kinövik a cserépet. Ezen átültetéssel kell segíteni. Az ehhez használandó föld mindig nyirkos legyen. Sem túlmedves, sáros, sem száraz, poros földet ültetéshez nem szabad használni. Egy—három ujjnyival nagyobb máztalan cserépet kell az átültetéshez használni, ha a régi kicsi lett. A cserépet, ha már használt, beültetés előtt alaposan ki kell sürolni, kiforrázní. Beültetés előtt a cserépet jól át kell áztatni. A cserép alján lévő lyukat kis cserépdarabkával fedjük be, nagyobb cserépek aljára apró kavicsréteget kell tenni, melyhez faszén- vagy kocszdarabkákat keverünk. Ez a réteg a vízvezetést biztosítja és

megakadályozza a savanyodást. Erre jön egy vastagabb réteg a megfelelő földkeverékből, amelyet nedvesen összenyomkodva homorúra formázunk. Most jobbkézszel és apró ütögetéssel a régi cserépből balkézbe borítjuk a növényt és gyökereit pálcikával kissé meglazítjuk. Éles késsel megritkítjuk gyökereit. A rossz földet lerázzuk, ha savanyú, kimossuk a gyökerekből. Ezt a gyökércsomót most az alapföldbe helyezük, de úgy, hogy a szár ne kerüljön be a földbe mélyen. Az egész ne legyen se mélyen, se túl magas, nehogy kiálljanak a gyökerek. A csomó és cserép közti területet tömör földdel töltjük ki egyenletesen s végül a tő körül szorosra nyomkodjuk a földet, hogy tartsa a növényt. A föld felülete ilyenkor a tő felé homorú legyen, hogy az öntözés elsősorban ott érje. Később, mikor már megerősödött a növény, domborúbbá formáljuk a földet, hogy a kerületi gyökereket is érje jól a víz. Az átültetett növényt különös figyelemmel kell ápolni, mert első időben megsínyli az átültetést. Mérsékeltten kell öntözni, sokszor permetezni, melegen tartani és védeni a kiszáradás, huzat, naptűzés, meghülés ellen.

Ilyenkor jó az erkélyekre és ablakokba kiültetni a növényeket. A kiültetésnél figyelembe kell venni az egyes növények igényeit és karakterét. Mert vannak napot és vannak árnyéket kedvelő növények. Ezért legelőször meg kell állapítani, milyen fekvésű az erkély.

Napos fekvésű helyre ajánlhatók a következő növények: Pelargonium-félék, Petunia-félék, Begonia semperflorens, Verbena hybrida, Tropaeolum majus (sarkantyúka), Succulens növények és kaktuszok.

Félmárnyékos vagy árnyékos helyekre, melyek kora reggeli vagy késő délutáni napot kapnak, a következő növények valók: Fuchsia hybrida, Impatiens Sultani, Coleus hybrida, Tradescantia-félék, Asparagus Sprengeri. Nagyon szép a kékvirágú lecsüngő Campanula isophylla, vagy Mayi és a fehérvirágú C. fragilis, Lobelia, gumós Begonia tuberosa, Hedera, Kúszó, felfutó növények: Maurandia scandens, Ipomen (hajnalka). A díszhabfélék közül: a pirosvirágú törökpaszuly = Phaseolus multiflorus, Dolichos lablab = lilavirágú köldökös bab.

A konyha körül

Paraffözelék. Fél kg tisztított parajt forró vízben puhára főzünk, levét leszűrjük, szitán átpaszszírozzuk. Egy kanál zsírból két kanál liszttel világos rántást készítünk, a megdarált parajt beleteszük, elkeverjük, felöntjük egy liter hideg tejjel és megsózzuk. Amíg felfő, állandóan kavargatjuk. Ha vastag, vizet adhatunk bele. Negyed órát főzzük és azután tálaljuk. Felönthető húslével is és aki szereti, apróra vágott fokhagymával és borssal ízeítheti.

Töltött saláta párolva. A megtisztított salátafejeket forró vízbe dobva, két-három percig forraljuk, azután hideg vízben lehűtjük. A torzsát kissé kivágva, tiszta ruhára, melyet sóval és borssal meghintünk, kirakjuk a lecsurgatott leveleket, mind-egyiknek a közepére diónagyságú csomkával vagy pirított gombával kevert párolt rizshalmocskákat adunk és becsavarjuk levelekbe. A kerek formájú salátákat alacsony szélű, vajjal kikent tűzálló edénybe rakjuk, mindegyikre egy kis szelet füstölt szalonnát adunk, egy kanál levest öntünk rá és a sütőben egész puhára megpároljuk. Utoljára, ha van, peccenyemártást öntünk rá.

Almakrém. 6 darab almát sütőben kissé megsütünk, azután lehűzzük a héját és szőrszítón áttörjük. Ugyanannyi cukrot adunk hozzá, amennyi az áttört alma súlya és 3 tojás fehérjével addig keverjük, míg hófehér és jó habos krém lesz belőle.

Finom almáslepény. Hozzávalók: 25 deka liszt, 14 deka vaj, 8 deka porcukor, kevés reszelt citromhéja, 1 tojás sárgája, 1 evőkanál bor vagy citromlé. A hozzávalókat kimérve, összemorzsoljuk és összegyúrjuk. Két részre osztjuk és hűvös helyen pihentetjük. Egy kiló almát megtisztítva, uborkagyalon vékony szeletekre vágva, egy vajazott sütőpléhré soronként lerakjuk úgy, hogy közben cukorral meghintjük. Jó meleg sütőben az almát üvegesre, puhára sütjük keverés nélkül, majd kihűtjük.

A tészta egyik részét szelénkülű sütőpléhen vékonyan elnyújtjuk. Széleit nagyobb késsel egyenesre igazítjuk. Középleg sütőben félig kisütjük. Most rárakjuk egyenletesen az almát, majd a tészta másik részét elnyújtva betakarjuk az almával töltött, félig kisütött tésztát. Forró vízzel bekenjük, majd egy egész tojást felverünk és kétszer-háromszor bekenjük a lepényt. Középleg sütőben sütjük. Vízbe mártott késsel szeljük fel.

Ünnepet adtál...

Uj napot látunk fölkelni az égen
A föld megiffjodik, virág szirmot bont
Madár örömmámort ujjong a réten
S az emberszív áldón, hálafohászt mond.

Uj köntöst ölt — ünneplőt — a természet
Kincsét ragyogja a föld messzi tája
Szerelmet szong a vigan szálló ének,
Tökéletes a mű... a panoráma!

Aldott szívednek sugára a meleg,
Mely élővé varázsolta holt rügyeket
Jóságodból fakad, ki ne értne meg?
Tavaszt adtál Uram, örömmünnepe!

P. JASZ MARIA

RÁDIÓ

VASÁRNAP, ÁPRILIS 28.

Rádió Románia és Rádió București. 12.02 A Cotroceni énekhatos, I. Peiu vezérletével. 12.30 Szórakoztató hanglemezek. 13.25 Időjelzés. 13.30 Elena Zamora (ének és gitár), Gheorghe Marcu (haváji gitár) és Ghica Rădulescu (zongora) a világ minden tájának muzikáját mutatják. 14. Időjelzés, időjárásjelentés. 14.02 Vasile Julea zenekarának hangversenye, Rodica Bujor énekszámával. 15.15 Szórakoztató külföldi hanglemezek. 18 Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02 Lută Iovită zenekara bászai dalokat játszik. 19 Joubou Pavelescu román táncszámokat énekel. 19.20 Fănica Luca zenekara. 20 Nicodim román patriárka szózata. Utána: Egyházzenei hanglemezek. 20.15 Petre Munteanu román műdalokat énekel. 20.35 Táncclemezek. 21.50 Traian Grozavescu, Viorica Ursulea, Dim. Onofrei hanglemezei. 22.30 Román dalénekesek és dalénekesnők hanglemezei. (Mia Braia, Petre Alexandru, Jean Moscopol, Nicu Stoiculescu). 23.15 Szórakoztató hanglemezek.

Budapest I. 9 Hanglemezek. 9.45 Hírek. 10 Úzenetek a Nemzetközi Vásárról. 11 Egyházi ének és szentbeszéd a koronázó főtemplomból. 12.15 Evangélikus istentisztelet. Prédikál dr Raffay Sándor püspök. 13.30 Úzenetek a Nemzetközi Vásárról. 14.30 Budapesti Hangverseny Zenekar. Grieg: Peer Gynt-szvit. 14.45 Hírek. 15 Művészletek és spanyol dalok. 16 Időszerű gazdasági tanácsadó. 16.45 Úzenetek a Nemzetközi Vásárról. 17.30 Hangképek a Nemzetközi Vásárról. 18 Hírek. 18.15 A Narodna Sedmorka bolgár énekegyüttes bolgár népdalokat ad elő. 18.35 Fedák Ágota dr felolvasása. 19.05 Cselényi József magyar nótákat énekel cigányzene kísérettel. 19.40 Versek a tavaszról. Előadja Fáy Béla. 20.15 Hírek, sporteredmények. 20.35 „Ahogy tessék”. Shakespeare vigjátéka. 20.45 Hírek, sporteredmények. 21.10 Károlyi Gyula zongorázik. 23.40 Táncclemezek. 0 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20 Perti cigányzenekar.

HÉTFŐ, ÁPRILIS 29.

Rádió București és Rádió Románia. 12 Időjelzés, vizállásjelzés, vizállásjelentés, éntrend, egészségügyi tanácsok. 12.10 Maria Lătărețu román népdalokat énekel Ion Rugină zenekarának kíséretében. 13 Doina Suchici tangóharmonika játszik. 13.20 Időjelzés. 13.25 Ion Luican román románcokat énekel. 13.45 N. Cucu xilofonozik. 13 Időjelzés, időjárásjelentés. 14.02 Costica Dumitrescu zenekara Olténia, Muntenia, Dobrogea, Erdély Bucovina és Basarabia dalait adja elő. 19 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Szórakoztató és táncclemezek. 20.15 Román szórakoztató zene (hanglemezek). 21 A rádió zenekarának hangversenye, Constantin Bobescu vezényletével, Lia Constantinescu-Bottez énekszámával. 22.10 Időjelzés, időjárásjelentés, sporthírek. 22.20 Zina Savescu és Emil Filip régi és új románcokat énekelnek. 23 Egyveleg francia és német operettek-ből.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek, éntrend. 11 Hírek. 11.20 Felolvasások. 12.40 Úzenetek a Nemzetközi Vásárról. 13.10 Cigányzene. 13.40 Hírek. 14.30 Úzenetek a Nemzetközi Vásárról. 15 A rádió szalonzenekara. 15.30 Hírek, műsorközlés. 16.30 Úzenetek a Nemzetközi Vásárról. 17.15 Gál István: Wesselényi Angliában. Felolvasás. 17.45 Hírek. 18.15 Cigányzene. 18.55 Harasányi Gréte csevegése. 19.15 Tangóharmonikaverseny. 19.50 Vitaelőadás az agglégényadóról. 20.15 Hírek. 20.25 Magyar táncclemezek. 20.50 Albrecht királyi herceg felolvasása a gyermeknapról. 21.10 Az Operaház zenekarának hangversenye. 22.40 Hírek. 23.10 Kalmár Pál énekel cigányzenekísérettel. 0 Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. 0.25 Hanglemezek. 1.05 Hírek.

KEDD, ÁPRILIS 30.

Rádió București és Rádió Románia. 12 Időjelzés, vizállásjelzés, vizállásjelentés, éntrend, egészségügyi tanácsok. 12.10 Ion Mătache népi zenekara. 13 Jean Mătache népi zenekara. 13 Jean Moscopol románcokat énekel. 13.20 Időjelzés, sporthírek. 13.30 Petrică Motoi zenekarának hangversenye. 14 Hírek. 14.20 Petrică Motoi zenekarának hangversenye, Ioana Radu énekszámával. 19 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Román horák (hanglemezek). 19.55 Magyar nyelvű hírszolgálat. 20.05 Romulus Vuia tanár felolvasása. 20 Szórakoztató hangverseny. 20.45 Hírek. 21 A rádió szimfonikus zenekarának hangversenye, Ion Ghiga vezényletével. 21.30 Florica Cristoforeanu énekel. 21.50 A rádió szimfonikus zenekarának hangversenye. 22.10 Hírek, sporthírek. 22.30 San-

Kövess engem

P. Lukács Mansvét O. F. M. missziós beszédei
I. II. Ara kötetenként 150 Lei és portó.
Megrendelhető kiadóhivatalunk utján.

du Albu (hegedű) román zeneszerzők műveit adja elő. 23 Filmzene (hanglemezek). 23.45 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek, éntrend. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás és divattudósítás. 12.40 Úzenetek a Nemzetközi Vásárról. 13.10 Sándor János hegedül. 13.40 Hírek. 13.55 Deák László zongorázik. 14.30 Úzenetek a Nemzetközi Vásárról. 15 Postászenekar. 15.30 Hírek, műsorközlés. 15.30 Úzenetek a Nemzetközi Vásárról. 17.10 Asszonyok tanácsadja. 17.45 Hírek. 18.15 A rádió szalonzenekara. Közreműködik Madaras Gizella fűtyművész. 19.05 Külső közvetítés. 19.45 Cigányzene. 20.15 Hírek. 20.30 A mosoly országa, Lehár Ferenc daljátéka. Szünetben: hírek. 23.40 Táncclemezek. 0 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20 Cigányzene.

SZERDA, MAJUS 1.

Rádió București és Rádió Románia. 12 Időjelzés, vizállásjelzés, vizállásjelentés, éntrend, egészségügyi tanácsok. 12.10 Szórakoztató hanglemezek. 12.50 Victor Predescu zenekarának hangversenye, Ion Luican énekszámával. 13.20 Időjelzés, sporthírek. 13.30 Victor Predescu zenekarának hangversenye. 14 Hírek. 13.20 Stroe és Vasilache énekkettősenek vidám hangversenye. 19 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Művészeti krónika. 19.17 Tavasz hangverseny (hanglemezek). 19.55 Magyar nyelvű hírszolgálat. 20.05 Ralea Mihai munkügyi miniszter előadása a munka napjáról. 20.25 A rádió koncertzenekarának hangversenye, Lisette Dima énekszámával. 20.45 Hírek. 21 A hangverseny folytatása. 22.10 Hírek, sporthírek. 22.30 Szórakoztató és táncclemezek. 23.45 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.30 „Májusi ébresztő”. Mindszenti István magyar nótákat énekel. 7.45 Torna, hírek, éntrend. 11 Hírek. 11.20 Felolvasások. 12.40 Úzenetek a Nemzetközi Vásárról. 13.10 Weidinger szalonzenekar. 13.40 Hírek. 14.30 Úzenetek a Nemzetközi Vásárról. 15 Hanglemezek. 15.30 Hírek, műsorközlés. 16.30 Úzenetek a Nemzetközi Vásárról. 17.10 Gyermekdelután. 17.45 Hírek. 18.15 Rajkó zenekar. 18.40 Machán Tibor sportfelolvasása. 19.15 Gerevich Tibor dr felolvasása Munkácsy Mihályról. 19.45 Dóra Gussich zongorázik. 20.15 Hírek. 20.25 A rádió szalonzenekara. 20.50 Kültügyi negyedóra. 23.10 „Itt a tavasz!” Hangképző sorozat a tavaszról. 22.40 Hírek. 23.10 Waldbauer-Kerpely vonósnyegyes. 0 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20 Táncclemezek. 1.05 Hírek.

Árcéhidetése

Allást nyee

szavanként 2 lei

40-45 év körül mindenek állandó lak-hellyel, azonnal felvétetik. Oradea-Nagyvárad, Ca. Ruine-lor 1. (Petőfi-u végén).

Adás-vétel

Eladó

3 szobás modern új ház 330.000, másik két szobás modern új sarkház 350.000, másik 1x2 szobás lakás nagy pincével, 4x1 szoba, konyha, éléskamara, 1 üzlet, nagy telek, déli-oldal 440.000. — **Strand mellett gyönyörű szőlő** 5 szobás modern lakással, villany és fürdőszobával, tehenészet, hizlalda, tyúkászat. Biztos megélhetést biztosít. — **Földbirtok:** 34 kat. hold prima föld, szép lakással és gazdasági épületekkel nagyon közel, 1 millió. — **Háztelek,** kisebbek, nagyobbak. — **Lakás:** Olasziban, 3 nagy utcai szoba, fürdőszoba, központ közelében, teljesen különálló 28.000 májusra kiadó. — **Eladó ingatlanokat** kérjük bejelenteni. — **Horváth ingatlaniroda.** — Oradea, Regele Carol-utca 3. Bafiso cserép-kályhalakat.

Kertrész

olcsón eladó. Oradea-Nagyvárad, Str. Ioan Ciordas 38. szám.

Szárga tővek, elsőrangú minőségben kaphatók Horváth Árpád szőlőjében, Oradea-Nagyvárad, Ca. Ruine-lor 1. (Petőfi-u végén).

Lakás

szavanként 3 lei

Kétszobás lakás, ujonnan festve, mosóházzal, Oradea-Nagyvárad, Str. Mihail Scribul 11., kiadó. Ugyanott egy Philipps-hangszóró eladó.

Szőlő-lakást, esetleg kisebb szőlőt bérbe veszek. Oradea-Nagyvárad, Str. Dim. Cantemir 25.

Modern butorozott szoba, fürdőszobával azonnal kiadó. Oradea-Nagyvárad, Sztaroveszky-utca 3. szám.

Kiadó

két szoba konyha, előszoba, fürdőszobával és egy szoba kenyés-lakás. Magánház és virágos udvarral. Oradea-Nagyvárad, Eroul Necunoscut-utca 33. szám.

3 szobás,

fürdőszobás lakás, 2 szobás mellékhelyiségekkel kiadó. Oradea-Nagyvárad, Str. Ioan Ciordas 38.

Kiadó

az oradea-nagyvárad-i hegyen (10 perc a várostól) szép kertes vil-lában 3 szoba, konyha. Bővebb felvilágosítást a kiadó ad.

SZÍNHÁZ

A Thalia operett együttesének oradeai vendéjátékában színrekerül az idei szezon nagy bombája a:

Handabanda

Szombaton, május 4-én kerül bemutatásra a Thalia operett együttesével, hosszú előkészületek után K. Halász Gyula, Kristóf Károly, Szilágyi László és Eisemann Mihály 2 felvonásból 12 képből álló pazar, látványos új revü operettje a Handabanda. Hosszu évek óta minden esztendőnek meg van a maga meglepetése és a sikere. A Handabanda az a revü-operett, amely az egész szezon uralja, mert ilyen szériás előadásokat egy operett sem ért meg. Bátran elmondhatjuk, hogy az év kiemelkedő darab sikere a Handabanda című revü operett lesz.

A darab négy kitűnő szerzője alkalmat nyújt a színészeknek, a rendezőnek, a díszlet és kosztüm tervezőnek arra, hogy tudásukat csillogtathassák. A színház tudja azt, hogy jó darabot a legszebben kiállítva, a legötletesebben rendezve és a legjobban játszva lehet csak sikerre vinni, tehát valóban olyanokra bízta a revü életre-hívását, akik arra leghivatottabbak. Gróf László rendezővel az élén egy egész sereg ember fáradozott azon, hogy a Handabanda valóban nagy siker legyen és a közönség számára pedig a legmaradéktalanabb szórakozást és élvezetet jelent-sen.

Az előadás külön attrakciója Mauren And Joe világhírű táncos-pár fellépése, akiket nagy áldozatok árán sikerült megnyerni erre a fellépésre. De külön attrakció lesz minden rendezői ötlet is a felvonások, illetve képek gyors változására.

A teljesen új díszleteket és kosztümöket Rajnai Sándor és Kudelász Károly tervezték illetve készítették.

A főtáncosokat Krémer Mancsi, Sándor Stefi, Báza Éva, Coppán Flóri, Rajnai Elli, Sántha Ilona, Szentlászlói Erzsébet, Tihanyi Magda, Ditrői Béla, Csóka József, Szendrei Mihály, Fló-p Sándor, Csengeri Aladár, Borovszky Oszkár, Fló-

ra Jenő, Szentés Ferenc, Dancsó György, stb. ját-szák. A zenekart Szabó Ica vezényli. Balettmes-ter: Joe.

A Handabanda szombat este 9, vasárnap dél-után 6 és este 9, hétfő 9 és kedd 9 órákor van műsoron.

— **Délutáni olcsó helyáru előadások.** Vasár-nap délután 3 órákor először olcsó helyárrakkal a Pusztai szerezend nagy operett van műsoron, míg kedd délután 5 órákor a Zsimberi-Zsombori szép asszony újdonság.

— **A Thalia együttesének vendéjátékára a jegyelővétel keddtől kezdődőleg van, a színház baloldalán.**

A THALIA OPERETT-EGYÜTTESÉNEK
VENDEGJÁTEKA

Május 4. szombat este 9 órákor bemutatás elő-adás: **Handa-Banda.** (Szilágyi-Eisemann nagy revü-operettje. Főszerepben: Krémer Mancsi, Sán-dor Stefi, Báza Éva, Rajnai Elli, Coppán Flóri, Puskás Béla, Fló-p Sándor, Csóka József, Szend-rey Mihály, Csengeri Aladár. Rendező: Gróf László, Karnagy: Szabó Ica. Káprázató kiállít-tas. Teljesen új díszletek. Ezer meglepetés. Pre-mier hértel. 17. szám.)

Vasárnap délután 3 órákor: **Pusztai szerezend.** (Első olcsó helyáru előadása.)

Vasárnap délután 6 órákor: **Handa-Banda.** (Másodszor.)

Vasárnap este 9 órákor: **Handa-Banda.** (Negyedszer.)

Kedd délután 5 órákor: **Zsimberi Zsombori szépasszony.** (Olcsó helyárrakkal.)

Kedd este 9 órákor: **Handa-Banda.**

LEGUJABB

Brit légi erők támadása német szállító hajók ellen

Röros változatlanul német kézen van

Stockholmból jelentik: A svéd távirati iroda jelentése szerint valószínűnek bizonyult az a külföldön terjesztett hír, hogy Rörost az angolok visszafoglalták volna. Röros továbbra is német kézen van.

Londonból jelentik: A Reuter iroda jelentése szerint a brit légi haderő a Hardanger-

fjordban, Bergentől 50 mérföldre keletre, német szállítóhajókat bombázott. Az egyik bombába a német hajó orrától alig tíz méternyi távolságban hullott le. Támadást intéztek az oslói öbölben haladó német szállítóhajók ellen is. Azt hiszik, hogy egy 500 tonnás német hajót sikerült eltálatni.

Jugoszláv-magyar barátkozás

„Mi nemcsak szomszédok vagyunk, hanem barátok is” — mondta magyar nyelven a jugoszláv iparügyi miniszter

Budapestről jelentik: Láng Boldizsár, a magyar-jugoszláv társaság elnöke, villásreggeli adott dr. Anders Ivo jugoszláv kereskedelmi miniszter tiszteletére a városi Gündel-étteremben. Láng Boldizsár meleg szavakkal üdvözölte a jugoszláv minisztert, aki a magyar-jugoszláv gazdasági közzeledés régi előharcosa és beszédében utalt arra az érdekközösségre, mely a két szomszéd ország között fennáll. Anders az üdvözlésre válaszolva kiemelte annak fontosságát, hogy a békében élő két szomszédállam keresse a megértés útját. Ezt a célt

leghatékonyabban társadalmi úton lehet elérni. Andres ezután őszinte köszönetet mondott a baráti vendéglátásért és hangoztatta, hogy mindaz, amit itt tapasztalt, csak meg fogja erősíteni abban a tudatban, hogy Magyarországon mindenütt igaz barátokat talál.

Beszédét ezután magyar nyelven folytatta és e szavakkal fejezte be:

— Mi nemcsak szomszédok vagyunk, hanem barátok is. Már pedig egy jó szomszéd többet ér, mint egy rossz testvér.

Földközi-tengeri egyezményt ajánl a francia kormány Olaszországnak

A római francia nagykövet nagyjelentőségű tárgyalása Ciano olasz külügyminiszterrel. Sajtóvita Olaszország várható állásfoglalásáról

Rómából jelentik: Az olasz lapok gúnyos megjegyzésekkel kísérik Morrison angol képviselőnek a Daily Mirror-ban megjelent nyilatkozatát, mely szerint Olaszország feltétlenül vereséget szenvedne, ha Németország pártjára állna és beavatkozna a háborúba. Ezzel kapcsolatban a Tevere rámutat arra, hogy a nyilatkozat megjelenésével egyidőben a francia Ère Nouvelle-ben is hasonló fejtegetések láttak napvilágot. A lap szerint ha el is választja a csatorna Angliát és Franciaországot egymástól, az ilyen helytelen megítélések tekintetében nincs közöttük különbség.

A továbbiakban a lap történelmi visszapillantásokkal bizonyítja, hogy Anglia eddig minden háborúját más nemzetek segítségével nyerte meg, kivéve a lúr háborút, amelyet egyedül nyert meg, igaz ugyan, hogy két évi hosszas küzdelem után, melyet kicsi és rosszul felszerelt hadsereg ellen folytatott. Ma azonban Anglia majdnem teljesen egyedül áll és Franciaországon kívül senkit sem tudott a maga pártjára megszerezni és ezért, ha Olaszország beavatkozna a háborúba, akkor Anglia sorsa meg lenne pecsételve.

Mussolini lapja, a Popolo di Italia, visszatérve Mussolini legutóbbi beszédére, hangoztatja, hogy ha majd út a történelmi óra az olasz nép számára, a világ az olasz fegyverek csodáját fogja megélni.

Budapestről jelentik: A Függetlenség című budapesti lap római jelentése szerint most vált ismeretessé, hogy Francois Poncet római francia nagykövet április 22-én közölte Ciano olasz külügyminiszterrel, hogy Franciaország Reynaud nyilatkozata alapján hajlandó tárgyalást kezdeni Olaszországgal egy földközi-tengeri paktum létrehozása érdekében. Jó forrásból származó értesülés szerint Ciano kijelentette, hogy a fasiszta kormány jelenlegi helyzetet nem tartja a legalkalmasabbnak ilyen tárgyalások megindítására.

Rómából jelentik: A Tribuna című olasz lap azt fejtegeti, hogy Olaszországban megvalósították egy nép hatalmi és emberi igényeinek első feltételeit: a magasabbrendű társadalmi és erkölcsi rendet. Ha majd felhangzik a hívó szó, a geniusz szárnyasapái elindítják a harcias Olaszországot a háború útjára.

Bombát dobtak egy sanghaji lap nyomdájára

Sanghaiból jelentik: Négy merénylő kézi-gránátot dobott az Evening Post amerikai újság nyomdájába. A lap arról ismeretes, hogy rokonszenvez a csun-kingi kormánnyal. Félév alatt ez már a harmadik merénylet a lap ellen.

75 százalékos vasuti kedvezményt kapnak a céhek kongresszusára utazók

Bucurestiből jelentik a rádió: A vasut vezérigazgatósága 75 százalékos vasuti kedvezményt engedélyezett a Bucurestiben május hó 1-én megtartandó céhek kongresszusára utazóknak. A kedvezményes utazás április 29 és május 3-ika között van. Az elutazásnál 50 százalékos vasuti jegyet kell váltani, visszautazni pedig ugyanazzal a felülbélyegzett vasuti jeggyel lehet.

Aladdin petroleum-csodálámpák és alkatrészek

Continental petrol-gázlámpák 2000 gyertyafényű Legújabb petroleum-főzőket nézze meg vétel-kényyszer nélkül

Ideal, Halley King, Royal Sitara, Kronprinc és másfajta főzőkbe bél nálunk a legolcsóbb Elemek zseblámpákba — rádióba Aladdin lerakat Ing. Schön Ernő Oradea, Str. Avram Iancu 22. — Posta-épület

Újabb kínai kormány alakult

Sanghaiból jelentik: Hír szerint Kantonban 10 tagból álló új kínai kormány alakult Cseng-kung-bo vezetése alatt.

Amerika

a német fogságba esett francia és angol hadifoglyok sorsa iránt érdeklődik

Washingtonból jelentik: Az amerikai kormány elhatározta, hogy új katonai attasét küld Németországba és megbizsa azzal, tegyen jelentést arról, hogyan bántak az angol és francia foglyokkal.

Magyarázat a moszkvai amerikai nagykövet hazatéréséhez

Washingtonból jelentik: Steinhardtnek, az Egyesült Államok moszkvai nagykövetének amerikai útjával kapcsolatban a külügyminisztériumban kijelentették, hogy a nagykövetet nem hívták haza, hanem a szabadságát vette ki.

Az adófizető polgárok május havi határidős naplója

Összeállította: Dr Lengyel Zsigmond

1. Május hó 3-ának délután 5 órájáig lehet eszközölni a bérleti viszonyra vonatkozó rendes felmondásokat.

2. Május 15-éig növelés nélkül lehet fizetni az április hó 1-én esedékessé vált állami adókat és pótdókat. Az eddig az időpontig eszközölt fizetéseknél 5 százalékos mérséklés igényelhető.

3. Május 15-ig kell befizetni a konverzió kedvezményét élvező tartozások 12-ik felévi törlesztési részleteit.

4. Május 15-ig kell kérvényezni a jelzálog kamatterhek alapján az adókat megillető adómérsékléseket.

5. Május 15-ig tartoznak jelentkezni a városháza földszint 15. számú szobájában azok a háztulajdonosok, akik a bérleti szerződéseiket április 15-ike előtt illettekztették.

Ezek a tulajdonosok a már illettekzett bérleti szerződés után járó bérleti adót és tüzoltó díjat az illettekzettési időtartamra ezen a uton tartoznak leróni.

6. Május 30-ig, illetve a szerződés kelte, vagy a bérlemény birtokba vételétől számított 30 nap alatt kell bemutatni az ujonnan megkötött bérleti szerződéseket és egyben leróni a bérleti terhelő adót és tüzoltódíjat.

Mindezen kérdésekben a Háztulajdonosok Szövetségének tagjai a Szövetség hivatalos helyiségében további felvilágosításokat is kaphatnak.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea-Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. száma

CENZURAT